

بسم الله الرَّحْمَان الرَّحِيم

پرسش‌ها و پاسخ‌ها

حاج آقا اسماعیل داستانی بنیسی

تاریخ تکمیل نهایی: ۱۴۰۲ / ۱۰ / ۷

مطالب این متن، بعضی از سؤالات مردم از بنده و پاسخ‌هایم به آنها است.

پرسش‌های احکام

تقلید

۱. نخستین تکلیف انسان پس از رسیدن به بلوغ چیست؟ تقلید.

طهارت

۲. آیا خون شهید، پاک است؟ خیر.

غسل

۳. آیا در غسل، شستن سر با دست اشکال دارد؟ خیر.

نماز

۴. آیا در نماز وتر، ترتیب بین استغفار برای ۴۰ مؤمن و گفتن «هذا مقام العائذ بك من النار»، واجب است؟ خیر؛ بلکه گفتن آنها نیز واجب نیست.

۵. آیا نمازخواندن در جلو عکس محراب، صحیح است؟ آری؛ اگرچه مکروه است.

۶. آیا نماز کسی که جایی از بدنش نجس بود و نمی‌دانست، صحیح است؟ آری؛ ولی اگر می‌دانست و فراموش کرده بود، خیر.

۷. آیا تجافی در تشهد، واجب است؟ اگر کسی در رکعت دوم امام جماعت، به او اقتدا کند، قنوت و تشهد را با امام جماعت می‌خواند و احتیاط، این است که در هنگام خواندن تشهد، به حالت

تجافی بنشینند؛ یعنی: انگشتان دست و سینه پا را به زمین بگذارد و زانوها را بلند کند؛ البته مرحوم حضرت آیت‌الله بهجت - رضوان الله تعالی علیه. - این کار را احتیاط مستحب می‌دانست.

۸. اگر کسی نمازی چهاررکعتی را نیت کند و در رکعت دوم اشتبهاً سلام بدهد، می‌تواند آن را به نیت نماز دورکعتی حساب کند؟ خیر. وظیفه چنین کسی این است که اگر کاری انجام داده که چنانچه در نماز عمدتاً یا سهواً اتفاق بیفتد، نماز را باطل می‌کند، مثلاً: پشت به قبله کرده، نمازش باطل است؛ وگرنه، باید فوراً مقداری را که فراموش کرده، به‌جا آورد و بنا بر فتوای برخی از علما باید برای سلام زیادی (پس از تشهد اول)، دو سجده سهو انجام دهد.

روزه

۹. اگر کسی روزه‌اش را بخورد و در آن حال نداند که برای باطل کردن عمدی روزه باید ۶۰ روز روزه بگیرد، آیا باید ۶۰ روز روزه بگیرد؟ ندانستن این مسأله، حکم آن را تغییر نمی‌دهد. چنین شخصی باید برای کفاره افطار عمدی هر روزه، ۶۰ روز روزه بگیرد که ۳۱ روز آن باید پشت سر هم باشد یا به ۶۰ فقیر، هر کدام، به اندازه یک مُد طعام (حدود ۷۵۰ گرم گندم یا آرد و یا مانند این‌ها) بدهد و اگر بر ادای کفاره توانایی ندارد، باید استغفار کند و به نظر برخی از مراجع تقلید، هر گاه توانست، کفاره‌اش را ادا کند؛ اگرچه به تدریج.

۱۰. حکم کسی که در ماه مبارک رمضان جنب شده است، چیست؟

۱. اگر پس از اذان صبح، بی‌اختیار (مثلاً: در خواب) جنب شده است، روزه‌اش باطل نیست.

۲. اگر پیش از اذان صبح، هم جنب شده و هم عمدتاً غسل نکرده است، طبق نظر برخی از مراجع تقلید، روزه‌اش باطل است.

۳. اگر پس از اذان صبح، از راه آمیزش، جنب شده است، روزه‌اش باطل است.

در این دو صورت باید: الف. قضای روزه‌اش را بگیرد؛ ب. یا ۶۰ روز روزه بگیرد که ۳۱ روز آن باید پشت سر هم باشد یا ۶۰ فقیر را سیر کند و یا به ۶۰ فقیر، هر کدام، به اندازه یک مُد طعام (حدود ۷۵۰ گرم گندم یا آرد و یا مانند این‌ها) بدهد. (باید هم الف و هم ب را انجام دهد.)

۴. اگر پس از اذان صبح، از راه استمنا جنب شده است، روزه اش باطل است و باید: الف. قضای روزه اش را بگیرد؛ ب. دو ماه روزه بگیرد که ۳۱ روز آن باید پشت سر هم باشد؛ پ. یا ۶۰ فقیر را سیر کند و یا به ۶۰ فقیر، هر کدام، به اندازه یک مُد طعام بدهد. (باید هم الف، هم ب و هم پ را انجام دهد).

امربه معروف و نهی ازمنکر

۱۱. مراتب امر به معروف و نهی ازمنکر چیست؟ این دو مراتبی دارند و اگر مرتبه‌ای نتیجه بخش باشد، استفاده از مرتبه بعد، جایز نیست. مرتبه نخست، این است که با گنهکار به گونه‌ای مواجه شوید که بفهمد به سبب گناه او است که با او این چنین رفتار می‌کنید؛ همچون: روگردان، چهره درهم کشیدن و عبوس نشان دادن خود، و ترک معاشرت و رفاقت. مرتبه دوم، امر و نهی زبانی است. اگر گنهکار با زبان خوش از گناه دست بردارد، باید او را با کلام خشن، امر و نهی کرد؛ البته با مراعات ترتیب درجات خشونت و بدون فحش و اهانت و گناهان دیگر. مرتبه سوم، توسل به زور است؛ مانند زدن؛ البته با اجازه گرفتن از مجتهد جامع الشرائط.

خانواده

۱۲. خدا توفیق داده است که در جایی به دیگران خدمت کنم؛ اما شوهرم را به صورت کامل در جریان نگذاشته‌ام و فقط تا آنجا که این کارم به خانواده آسیب نزند، آن را انجام می‌دهم. امروز مکان این کارم دورتر است و من نمی‌توانم به شوهرم بگویم؛ چون اگر دلیلش را بپرسد و به او بگویم، شاید از روی رودربایستی، پاسخ مثبت دهد. آیا اگر به آنجا بروم، بهتر است؟ حرام است که زن بدون «رضایت قلبی» شوهرش، از خانه بیرون برود و اگر بدون رضایتش بیرون برود، فرشتگان خشم و حتی فرشتگان رحمت، او را لعنت می‌کنند تا هنگامی که برگردد؛ پس هر گاه یقین دارید که او راضی است، می‌توانید بروید و هر گاه یقین یا شک دارید که راضی نیست، نباید بروید.

#شوهرداری

۱۳. اگر کودک من یا کودکی که من باید از او مواظبت کنم، کار بدی انجام دهد، مثلاً: قرآن کریم را زیر پا بگذارد، گناه کرده است؟ گناه درباره انسان‌های بالغ است و درباره کودک غیربالغ صدق نمکند؛ اما پدر، مادر و سرپرست کودک نباید بگذارند که او چنین کارهایی را عمداً انجام دهد یا به آنها عادت کند.

۱۴. آیا مرد می‌تواند عقاید و اخلاقش را به خانواده‌اش تحمیل کند و آنان را مجبور کند که بر طبق میل او عمل کنند؟ این پرسش، فرض‌های گوناگونی دارد؛ مثلاً: اگر پدر، این کار را برای امر به معروف و واجب یا نهی از منکر واجب انجام دهد، واجب و لازم است و اگر به نیت اذیت کردن آنان انجام دهد یا این کار عرفاً اذیت آنان محسوب شود، حرام است و در هر صورت، بر زن واجب است که در حقوق زناشویی و بیرون رفتن از منزل، از شوهرش اطاعت کند^۱ و فرزند باید از پدرش اطاعت کند؛ مگر این که او دستور به گناه کردن یا ترک واجب دهد.

۱۵. حکم صدقه دادن زن به فقیر در هنگام نبودن شوهرش چیست؟ در دو صورت اشکال ندارد:

۱. زن، مطمئن باشد که شوهرش راضی است^۲؛

۲. صدقه از مال شوهرش نباشد.

در هر دو صورت، صدقه دادن او نباید با حقوق شوهر، ناسازگار باشد؛ مثلاً: اگر برای صدقه دادن باید از خانه بیرون برود و شوهرش راضی نیست، نباید صدقه بدهد.

۱۶. آیا مادر می‌تواند در حضور فرزندان که ممیز یا کوچک‌تر از سن تمییز هستند، پوشش کم داشته باشد؟ اگر آنان ممیز^۳ هستند و مادر احتمال می‌دهد که نگاه کردن آنان به بدن او، موجب تحریک شهوتشان می‌شود، بنا بر احتیاط واجب باید بدن و موی خود را از آنان بپوشاند؛ البتّه آیت‌الله مکارم، این کار را به‌تر می‌داند؛ نه احتیاط واجب.

---

^۱ ر.ک: احکام روابط زن و شوهر و همسر داری، ص ۱۰۰، پرسش ۹۹.

^۲ ر.ک: احکام روابط زن و شوهر، ص ۱۰۵، پرسش ۱۰۷.

^۳ ممیز: کودکی که خوب و بد را تشخیص می‌دهد.

عزاداری

۱۷. آیا سینه‌زدن در عزای اهل بیت علیهم‌السلام کار درستی است؟ از کسی شنیدم که این کار را صفویّه درست کرده‌اند.

۱. سنّت سینه‌زنی، در میان عرب‌ها به صورت فردی رایج بوده است و زمانی که سوگواری، علنی و گسترده شد، به‌ویژه در زمان صفویّه، به شکل گروهی و اجتماعی درآمد؛

۲. اگر گفتار یا کرداری، شایسته باشد، صفات و اعمال دیگر گوینده یا انجام‌دهنده آن را نباید در نظر گرفت؛

۳. سینه‌زدن اشکالی ندارد؛ البتّه به گونه‌ای که سبب ضرر «مهم» بر بدن و وهن مذهب تشیّع نشود.

۱۸. آیا به سر زدن در عزای اهل بیت علیهم‌السلام اشکال دارد؟ اگر باعث ضرر «مهم» بر بدن و وهن مذهب تشیّع نباشد، خیر.

۱۹. آیا نوشتن نام اهل بیت علیهم‌السلام بر روی لباس سیاه و استفاده از آن در عزاداری آنان اشکال دارد؟ اگر باعث وهن نام و مقام اهل بیت - سلام الله تعالی علیهم - و مذهب تشیّع نباشد، خیر.

غذاخوردن

۲۰. اگر ورزشکاری زیاد غذا بخورد، اشکال دارد؟ هر کس باید به تناسب بدن خود، غذا بخورد؛ به گونه‌ای که از کم یا زیاد خوردن، ضرر «مهمی» به بدن نرسد و اسرافی پیش نیاید.

نه چندان بخور کز دهانت برآید / نه چندان که از ضعف، جانت درآید

غیبت

۲۱. اگر پدر و مادرم پیش من غیبت کنند، چه کنم؟ از غیبت‌شونده دفاع کنید و چنانچه شرایط نهی‌ازمنکر وجود دارد، آنان را با احترام، نهی‌ازمنکر کنید و اگر شرایطش وجود ندارد، از پیش آنان بروید و چنانچه ممکن نیست، به غیبتشان گوش ندهید و حواستان را به جای دیگر سرگرم کنید.

مسائل دیگر

۲۲. در ذهن من شبهاتی وجود دارد. آیا می‌توانم پیگیری حل آن‌ها را به آینده موکول کنم؟ شبهاتی که ممکن است به ایمان خدشه وارد کنند، باید آن‌ها را هرچه زودتر حل و برطرف کرد.

پرسش‌های اخلاقی و اجتماعی

۲۳. در اعتکاف چه کنیم و چه کتابی را بخوانیم؟

هرچقدر حال داشتید، اعمال اعتکاف را انجام دهید و نماز قضا، نمازهای مستحب، قرآن و دعا بخوانید و ذکرهایی همچون: استغفار، صلوات و «لا اله الا الله» را بگویید و هر گاه حال این کارها را نداشتید، سخنرانی‌های دینی گوش کنید یا کتاب‌های دینی بخوانید؛ همچون: کتاب «گزیده دانشنامه امیرالمؤمنین علیه السلام» و کتاب «نردبان سعادت».

#اعتکاف

۲۴. فرزند پانزده‌ساله‌ای دارم که خیلی مؤمن است، واجباتش را سر وقت انجام می‌دهد و اگر نماز صبحش قضا شود، خیلی ناراحت می‌شود. او خیلی درس‌خوان است و به مدرسه نخبگان می‌رود و مدتی پیش می‌گفت: «ما که قراره بمیریم؛ خدا کنه شهید بشم.» برای این که ان‌شاءالله همین‌طور بماند، راهکارهایی بیان کنید.

هم شما و هم همسرتان، چنین کنید:

۱. در کارهایی که شرعاً واجب نیست، اصلاً به او سخت نگیرید؛ چه در مسائل عبادی، چه در مسائل درسی، چه در مسائل خانوادگی و چه در مسائل دیگر؛

۲. اگر می‌توانید، او را اهل مجالس مذهبی و دوستی با رفقای بامعنویت و روحانی‌های اصیل جوان کنید؛

۳. گاهی او را برای کارهای خوبش و ترک کارهای بد تشویق نمایید؛

۴. گاهی دعا کنید که او در صراط مستقیم بماند و دعای «پدر و مادر برای فرزند» را که در کتاب شریف «صحیفه سجّادیه» آمده است، بخوانید.

#آسان‌گرفتن، #استقامت، #تربیت_فرزند، #تشویق، #دعا، #دوستی، #صحیفه_سجّادیه،

#فرزندداری، #مجلس

۲۵. قرار است که مادر و خواهرم به خانه ما بیایند؛ اما چون شوهرم با من خیلی بد شده است، می‌ترسم که آبروریزی کند. چه کار کنم؟

۱. صدقه بدهید؛

۲. آیه‌الکرسی بخوانید؛

۳. از بدی‌هایی که به او کرده‌اید، با فروتنی عذرخواهی کنید؛

۴. از او با تواضع و لطافت درخواست نمایید که آبروداری کند.

#آبروداری، #همسرداری

۲۶. از استادی حکم شرعی پرسیدم و چون ایشان پاسخ دادند، من ایشان را به ایشان پیام دادم:

«بی‌نهایت ممنون. نگاه خاص خداوند، نصیب زندگی‌تان باد.»؛ اما همسرم به من گفت: «چه

لزومی داشت که برای نامحرم دعا کنی؟» آیا کارم اشتباه بود؟

وظایف دینی انسان نسبت به کسی که به انسان نیکی می‌کند، عبارتند از:

۱. از او تشکر و قدردانی کند؛

۲. او را دعا کند و اگر بیان دعایش به او، مصداق تشکر و قدردانی باشد، خوب است که دعایش

را به او بیان کند؛ مگر این که از جهت محرم و نامحرم بودن یا...، خطری در کمین باشد؛

۳. خوبی‌اش را به گونه‌ی به‌تری جبران کند و اگر نمی‌تواند، به همان‌گونه جبران کند و اگر نمی‌تواند،

از خوبی‌اش پیش دیگران ستایش کند.

#تشکر، #جبران_نیکی، #قدردانی، #قدرشناسی

۲۷. آیا تبریک گفتن حلول ماه ربیع‌الأول اشکال دارد؟

بنده، روایتی در این‌باره ندیده‌ام و بعید است که چنین روایتی در دسترس باشد؛ پس اگر

تبریک گفتن این ماه به معنای این باشد که تبریک‌گوینده، روایتی در این‌باره سراغ دارد، با این که

سراغ ندارد، حرام است یا اشکال دارد و اگر به این معنا نباشد، چه دلیلی بر خوب بودن شرعی

این کار وجود دارد؟

#تبریک، #ماه_ربیع_الاول

۲۸. گاهی من از روی خشم، بر سر فرزندانم داد می‌زنم؛ سپس خیلی ناراحت می‌شوم و وقتی که پس

از نماز می‌خواهم دعا بخوانم، از خدا و خودم خجالت می‌کشم و گاهی دیگر مستحبات را انجام

می‌دهم و به خودم می‌گویم که به جای این کارها، بهتر است خودم را اصلاح کنم. آیا این افکار و کارهایم، شیطانی هستند یا تلنگری برای به‌خودآمدنم؟

تا می‌توانید، در غیر موارد ضروری شرعی، سر هیچ کس داد نکشید؛ حتی فرزندان عزیزتان و اگر داد کشیدید، همین‌که هم توبه کنید (= پشیمان شوید که چرا از خداوند والا - جَلّ جلاله - نافرمانی کرده‌اید) و هم فرزندان‌تان را از خودتان راضی کنید، از این بدی، پاک می‌شوید.

این‌که اگر داد بزنید، از خداوند مهربان - جَلّ جلاله - و خودتان خجالت می‌کشید، خیلی خوب است - خوشا به حالتان! -؛ اما به این سبب، مستحبات را ترک نکنید؛ که قطعاً فریب نفس اماره یا شیطان و یا هر دو است.

#تربیت_فرزند، #تندی، #توبه، #خشم، #دادزدن، #فرزندداری، #مستحبات

۲۹. آیا انجام دادن واجبات و ترک گناهان، کافی است؟

برای جهنمی‌نشدن و بهشتی‌شدن، کافی است؛ اما اگر مؤمنی غیر از واجبات و ترک گناهان، مسائل دیگر دین مقدّس اسلام را هم رعایت کند، مقاماتش بالاتر می‌رود.

#انجام‌دادن_واجبات، #ترک_گناه، #مستحبات

۳۰. آیا ابتدا فقط باید واجبات را انجام داد و گناهان را ترک کرد و کم‌کم به مستحبات پرداخت یا از آغاز می‌توان به همه آنها پرداخت؟

هم‌زمان هم می‌شود؛ البته اولویت با انجام دادن واجبات و ترک گناهان است.

#انجام‌دادن_واجبات، #ترک_گناه، #مستحبات

۳۱. خانمی پس از چند ماه زندگی مشترک، از همسرش جدا شد و پس از چند ماه، دوباره ازدواج کرد و همه وسایل جهیزیّه را دوباره خرید. آیا این، اسراف نیست؟ اگر وسایل قبلی را بفروشد و وسایل جدید بخرد، چطور؟

اسراف یعنی: استفاده کردن از چیزی بیشتر از مقدار نیاز به آن؛ مثلاً: کسی برای وضوگرفتن به مقداری آب نیاز دارد. اگر برای وضویش بیشتر از آن مصرف کند، اسراف کرده است.

تبذیر یعنی: استفاده کردن از چیزی بدون نیاز به آن؛ مثلاً: کسی که به آب نیاز ندارد، شیر آب را باز بگذارد.

اگر او به وسایل جدید جهاز نیاز نداشته، پولش را تَبذیر کرده و این کار، حرام و تَدینش ناقص است.

اگر وسایل قبلی را بفروشد، خریدن وسایل جدید، تَبذیر نیست؛ البته اگر وسایل قدیم هنوز قابل استفاده بوده، فروختن آنها و خریدن وسایل جدید، خِلاف زهد است؛ مگر این که انجام ندادن این کارها باعث هتک حُرمت و بی احترام شدن عروس یا خانواده اش شود.

#اسراف، #تَبذیر، #جهیزیه، #زهد

۳۲. چگونه می توان خانه را برای تربیت عالی فرزندان، غنی کرد و شما برای این هدف چه کارهایی را انجام می دادید؟

به نوشتار بنده با عنوان «راهکارهای تربیت دینی و عقلی فرزند» که در وبگاه Benisiha.ir موجود است، مراجعه کنید.

#تربیت_فرزند، #فرزندداری

۳۳. برای انجام دادن مستحبات، در طول شبانه روز، فرصت زیادی ندارم؛ پس کدام یک از آنها را انجام دهم؟

اگر انسان بتواند، خوب است که همه مستحبات را انجام دهد و اگر نمی تواند، آنها را مثلاً در روزهای هفته و... تقسیم کند؛ چنانکه خوانده ام مقام معظم رهبری - دامت برکاته الوافرة - چون فرصت نمی کند که هر روز، مستحبات مختلفی را انجام دهد، در زمان خاص، یک روز هفته مثلاً بیشتر، قرآن می خواند و در همان زمان، در روز دیگر هفته، بیشتر، دعا می خواند و در روز دیگر هفته،... و همین طور.

مهم ترین چیز، تقویت اعتقادات است که ممکن است هم با مطالعه عقاید و هم با اعمال صالح اتفاق بیفتد.

بکوشید که هر کدام را می توانید، انجام دهید؛ حتی در هنگام کارکردن و در مسیر رفت و آمد.

#عمل_صالح، #عقاید، #مستحبات

۳۴. بعضی از طلاب و... برای جنگیدن با دشمنان اسلام، به سوریّه می روند. آیا کارشان درست است؟ اگر با اجازه مجتهد جامع الشرائط بروند، خیلی خوب است و ان شاء الله به مقام عالی مجاهدان می رسند.

#جهاد، #مدافعان_حرم

۳۵. کسی که نمی‌تواند بعضی از واجبات را به‌آسانی انجام دهد و گناهی را که به آن‌ها عادت کرده است، به‌آسانی ترک کند، چه کند؟

۱. مطالعه درباره آن واجبات و گناهان، گوش‌دادن به سخنرانی‌های مربوط به آن‌ها و اندیشیدن درباره آثار دنیوی و اخروی‌شان؛

۲. الگوبرداری از الگوهای انجام‌دهنده آن واجبات و ترک آن گناهان، از راه نشست‌و‌برخواست با آنان و توجه به این که آنان آن واجبات را انجام می‌دهد و آن گناهان را ترک می‌کنند؛
۳. دعا و توسل در این‌باره.

۳۶. آیا کسی که در ترک بعضی از گناهان و انجام‌دادن بعضی از واجبات کوتاهی می‌کند، می‌تواند مستحبات را انجام دهد؟ آری؛ ولی بهتر است که انجام‌دادن واجبات و ترک گناهان را در اولویت قرار دهد.

۳۷. آیا اگر کسی خودش را بگشود و پیش از آن، از خدا حلائیّت بخواهد، آرام می‌شود و پیش خدا می‌رود؟ حلائیّت‌گرفتن از خداوند والا - جلّ جلاله - برای انجام‌دادن کارهای حرام، معنا ندارد و چه‌بسا خودفربیی باشد.

هیچ کس با خودکشی آرام نمی‌شود و نزد خداوند والا - جلّ جلاله - نمی‌رود؛ بلکه جهنمی می‌شود و برای همیشه در جهنم می‌ماند و عذاب می‌شود.

۳۸. آیا فکر گناه، گناه است و در آخرت عذاب دارد؟ فکرکردن درباره گناه، گناه نیست؛ ولی دل را تاریک می‌کند و چه‌بسا شیطان بر اثر این کار، راه ورود در گناه را در مسیر انسان بگذارد و گناه را زیبا جلوه دهد تا انسان آن را انجام دهد.

۳۹. برای رشد اخلاقی، ابتدا درباره چه موضوعاتی مطالعه کنم و از کجا باید آغاز نمایم؟ ابتدا باید احکام مسائلی را که در زندگی با آن‌ها سروکار دارید، یاد بگیرید؛ پس اول، کتاب «واجبات و محرمات در شرع اسلام»، اثر مرحوم حضرت آیت‌الله مشکینی، را مطالعه کنید و سپس مسائلی از توضیح‌المسائل را که مورد ابتلای شما هستند و بکشید که به آن‌ها عمل کنید.
مهم‌ترین مسأله در سیروسلوک، انجام‌دادن صحیح واجبات و ترک گناهان است.

۴۰. برای ترک خودارضایی چه باید کرد؟

۱. هر روز درباره عوارض دنیوی و اخروی آن بیندیشید؛
  ۲. تا می‌توانید، تنها نمانید؛
  ۳. در حدّ توان، روزه بگیرید؛
  ۴. مطالب جنسی را نخوانید و به تصاویر و فیلم‌های جنسی نگاه نکنید؛
  ۵. موهای زیر ناف را کوتاه نکنید؛
  ۶. هر گاه به این گناه یا هر گناه دیگر وسوسه شدید، ۷ بار بگویید: «لا حَوْلَ و لا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ» تا ۷ فرشته به شما در گناه‌نکردن کمک کنند.
۴۱. مگر بیماری برای مؤمن، خوب نیست؟؛ پس چرا خوب است که برای شفایافتنش دعا کند؟ هم راضی‌بودن به بلا (همچون: بیماری) خوب است و هم دعاکردن برای برطرف‌شدن آن؛ به این صورت که انسان دعا کند بلا برطرف شود و در عین حال، اگر بلا برطرف نشود یا تا هنگامی که بلا برطرف شود، به آن، راضی باشد؛ یعنی: هم راضی به «حال» باشد و هم برای «آینده»ی نزدیک و دورش دعا کند.
۴۲. گاهی با خودم حرف می‌زنم و می‌گویم که من اگر دختر بودم، فلان کار را انجام می‌دادم. آیا این، ناشکری است؟ آری؛ این، ناشکری است.
- اگر خداوند حکیم مهربان - جَلّ جلاله. - شما را جنس مذکر آفریده است، برای این بوده است که شما علاوه بر انجام‌دادن وظایف مشترک جنس مذکر و جنس مؤنث، با انجام‌دادن وظایف ویژه جنس مذکر، سیروسلوک کنید و از این راه به او نزدیک و نزدیک‌تر شوید و به خوشبختی کامل برسید.
۴۳. مهم‌ترین چیزهایی که انسان باید آن‌ها را از خدا درخواست کند، چیستند؟
۱. معرفت و محبت خداوند والا - جَلّ جلاله. - و اهل بیت - سلام الله تعالی علیهم. - و اطاعت کامل و همیشگی از آنان در همه مسائل؛
  ۲. ایمان کامل و رهایی از هر گونه شرک؛
  ۳. صفات اخلاقی والا و مکارم الأخلاق؛
  ۴. بهشتی‌شدن و رهایی از انواع عذاب‌های دنیوی و اخروی؛
  ۵. لقاءالله؛

۶. رضایت و خشنودی خداوند والا؛

و ...

۴۴. چگونه می‌توان خود را از گناه حفظ کرد؟ با

۱. الگوی نیکو داشتن در ترک گناه؛

۲. دریافتن آثار گناه از سخنرانی‌ها و کتاب‌های علما و اندیشیدن زیاد درباره آن‌ها؛

۳. قطع ارتباط با همه چیزها و کسانی که انسان را به گناه تحریک می‌کنند؛

۴. سرزنش و جریمه کردن خود در صورت گناه‌کردن.

۴۵. برای این که انسان حسادت نکند و از روی حسادت، کاری انجام ندهد، چه کند؟

۱. درباره آثار منفی آن در دنیا و آخرت، زیاد بیندیشد؛

۲. به کسی که به او حسادت می‌ورزد، گاهی احسان کند؛ مثلاً: هدیه دهد؛

۳. از محبتش به دنیا بکاهد.

۴۶. من یک دخترم و دوستی دارم که دختر خوبی است؛ جز این که در معرض نگاه نامحرم‌ها، مانند

جلوباز می‌پوشد و همه موهایش را نمی‌پوشاند. از یک سو ما، چون همسایه هستیم و از کودکی

با هم دوست بوده‌ایم، با یکدیگر خیلی صمیمی هستیم و رفت‌وآمد داریم و از سوی دیگر

می‌دانم که شرعاً باید فقط با آدم‌های خوب دوست شد و من نمی‌خواهم که شرمنده خدا، اهل

بیت عليه السلام و شهدا باشم. حالا چه کنم؟ بنا بر روایات شریفه، مؤمن نباید با کسانی که آشکارا گناه

می‌کنند، همنشینی و دوستی کند؛ پس او را درباره کم‌حجابی‌اش نهی‌ازمنکر کنید و اگر

نهی‌ازمنکرهایتان اثر نداشت، از ادامه‌دادن همدمی، همنشینی و دوستی با او بپرهیزید.

۴۷. چگونه می‌توان نسبت به نماز اول وقت، شوق پیدا کرد؟ یکی از بهترین راه‌ها، الگویافتن است؛

یعنی: انسان کسی را که در نظرش عزیز و بزرگ است، الگوی خود قرار دهد؛ همچون: برخی از

علما یا شهدا.

راه دیگر، اندیشیدن درباره آثار این کار نیکو است.

۴۸. آداب مهمی که مهمان باید رعایت کند، چیستند؟ بعضی از آن‌ها عبارتند از:

۱. اخلاص داشتن در رفتن به مهمانی و انجام دادن وظایف مهمانی؛

۲. همراه نبردن کسی که دعوت نیست؛ حضرت امام جعفر صادق - سلام الله تعالى عليه. - فرمودند: «إِذَا دُعِيَ أَحَدُكُمْ إِلَى طَعَامٍ فَلَا يَسْتَبِيعَنَّ وَاَلِدَهُ؛ فَإِنَّهُ إِنْ فَعَلَ أَكَلَ حَرَامًا وَ دَخَلَ غَاصِبًا؛ هنگامی که یکی از شما به غذایی دعوت شد، فرزندش را به همراه نبرد؛ چون اگر (چنین) کرد، (فرزندش) حرام خورده و غاصبانه وارد (مهمانی) شده است.»
۳. زودتر از زمان مقرر به مهمانی رفتن؛
۴. نشستن در جایی که میزبان می گوید؛
۵. ناچیزنشمردن پذیرایی؛
۶. بیش از حد در مهمانی نماندن (و طول ندادن مهمانی با سخن گفتن زیاد و تماشای فیلم و کارهای دیگر، و در مواردی که لازم است بماند، بیشتر از ۳ روز نماندن)؛
۷. دعا کردن برای میزبان و درخواست خیر و برکت برای او از خداوند والا. جَلَّ جلاله.
۴۹. آداب مهمی را که میزبان باید رعایت کند، چیستند؟ بعضی از آنها عبارتند از:
۱. اخلاص داشتن در دعوت کردن به مهمانی و انجام دادن وظایف میزبانی؛
  ۲. استقبال از مهمان و خوشامدگویی به او؛
  ۳. خوشرویی با او؛
  ۴. احترام کردن به او (با انداختن پتو، گذاشتن پشتی و کارهای دیگر)؛
  ۵. پذیرایی زیاد و خوب از او؛ البته به شرط این که اسراف پیش نیاید؛
  ۶. آماده کردن غذای مورد علاقه اش (در صورت توان)؛
  ۷. شتاب کردن در تهیه غذا؛
  ۸. کم نشمردن پذیرایی؛
  ۹. انتظار تشکر نداشتن از او؛
  ۱۰. کمک نکردن به او برای رفتنش (در جمع کردن وسایلش و...)
  ۱۱. بدرقه کردن او تا دم در.
۵۰. برای نمازخوان کردن فرزندان مکلف خود که نسبت به نماز سهل انگاری می کنند، چه کنیم؟ هر گاه سهل انگاری کردند،
۱. با آرامش، مهربانی و صمیمیت، به آنان تذکر دهید و آنان را امر به معروف و نهی از منکر کنید؛

۲. ارزش‌های نماز از نگاه قرآن کریم و اهل بیت - سلام الله تعالی علیهم. - و آثاری از نماز را که با درک و علاقه آنان، متناسب‌تر و برایشان مهم‌تر از آثار دیگر آن است، بیان نمایید؛

۳. با «تشویق» و «تنبیه» غیربدنی، مانند نگاه‌های مهربانانه و خریدن وسایل سودمند و ترک این کارها، آنان را در این مسیر یاری کنید؛

۴. نسبت به نمازهای خودتان، با رفتارهایتان شوق بیشتری نشان دهید؛

۵. دعای حضرت امام سجّاد - سلام الله تعالی علیه. - برای فرزندان را که در کتاب شریف «صحیفه سجّادیه» وجود دارد، قرائت کنید و به زبان خودتان هم برایشان دعا نمایید؛

۶. آنان را از سُرور نفس اماره و شیاطین، به خداوند مهربان - جلّ جلاله. - بسپارید و به پناه او درآورید.

۵۱. آیا دوست داشتن حضرت ولی عصر علیه السلام امری ضروری است و سبب نزدیک شدن به خدا می‌شود؟

لطفاً حدیثی هم در این باره بیان کنید. بله. خداوند والا - جلّ جلاله. - به حضرت رسول اکرم - صلی الله علیه و آله و سلم. - فرمود: ﴿قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ﴾؛ بگو: «در برابر آن [= رسالت]، پاداشی از شما نمی‌خواهم؛ مگر دوستی درباره‌ی خویشاوندان [من] را.»^۴ مقصود از خویشاوندان در این آیه شریفه، اهل بیت - سلام الله تعالی علیهم. - هستند.

علاوه بر احادیث فراوان درباره‌ی تکلیف بودن دوست داشتن همه‌ی آنان، روایات ویژه‌ای درباره‌ی دوست داشتن حضرت صاحب الزّمان - عجل الله تعالی فرجه الشّریف. - نیز وارد شده است؛ همچون:

۱. خداوند والا - جلّ جلاله. - فرمود: «يَا مُحَمَّدُ! أَحِبَّهُ؛ فَإِنِّي أَحِبُّهُ وَأُحِبُّ مَنْ يُحِبُّهُ؛ اَي مُحَمَّدًا! او [= حضرت مهدی] را دوست بدار؛ که قطعاً من او و کسی را که او را دوست بدارد، دوست می‌دارم.»^۵

^۴ شوری (۴۲)، ۲۳.

^۵ بحار الأنوار، ج ۳۶، ص ۲۲۳، ح ۲۱.

۲. حضرت رسول اکرم ﷺ فرمود: «مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَلْقَى اللَّهَ وَ قَدْ كَمَّلَ إِيمَانَهُ وَ حَسَنَ إِسْلَامَهُ

فَلْيَتَوَلَّ الْحُجَّةَ صَاحِبَ الزَّمَانِ الْمُنتَظَرِ؛ کسی که دوست دارد خدا را در حالی ملاقات کند که

ایمانش کامل و اسلامش زیبا است، باید حجت صاحب الزمان منتظر را دوست بدارد.»^۶

۵۲. گاهی پسر در بازی، با مداد یا چیز دیگر، ادای سیگارکشیدن درمی آورد و گاهی موهایش را شبیه

فوتبالیست‌های معروف می‌کند و گاهی دستبند یا گردنبندها را می‌پوشد. با او چگونه برخورد

کنم؟ هر گاه کار بدی کرد،

۱. بدبودن کارش را با آرامی و مهربانی، به او یادآوری کنید؛

۲. با تشویق و نوازش، او را در ترک آن یاری نمایید؛

۳. برایش الگوهای خوب پیدا کنید و گاهی پیش او از آنان ستایش نمایید تا همانند آنان شود.

۵۳. آیا نماز شب خواندن و هر عبادت دیگری به این نیت که انسان احساس خوبی به خودش پیدا

کند، کار درستی است؟ چگونه نگذاریم این احساس رضایت، باعث غرورمان شود؟ عبادت و هر

کار خوبی باید تنها برای خدا باشد؛ نه به نیت این که انسان نسبت به خودش احساس خوبی پیدا

کند؛ البته مؤمن هنگامی که کاری را برای خدا انجام دهد، خوشحال می‌شود و برای آن، خدا را

شکر می‌کند.

اگر انسان به این توجه داشته باشد که توفیق عبادت را خداوند والا - جل جلاله - به او می‌دهد،

مغرور نمی‌شود و این التفات، غرورشکن است.

۵۴. آیا عاشق شدن، گناه است؟ محض عاشق شدن، گناه نیست؛ اما هم در دسرهای دنیوی دارد و هم

باعث اُفت معنوی است و بر طبق حدیث شریف، دل‌هایی دچار عشق به غیر خدا و اولیای او

می‌شوند که از یاد خدا غافل می‌گردند؛ پس باید با افزایش یاد خدا در دل، ذکرگفتن و اعمال

خداپسند، آن را از بین برد.

البته عاشق شدن به خداوند والا - جل جلاله - و اولیای او، مانند اهل بیت - سلام الله تعالی

علیهم - و نیز «دوست داشتن» خانواده و آفریده‌های دیگر «برای خدا»، خوب است و در دنیا و

آخرت، برکت دارد.

^۶ بحارالأنوار، ص ۲۹۶، ح ۱۲۵.

۵۵. چگونه می‌توان حسادت را ترک کرد؟ با

۱. مهربانی ورزیدن و هدیه‌دادنِ گهگاه به کسی که مورد حسادت است؛
۲. اندیشیدن دربارهٔ آثار منفی حسادت؛ مانند نابودشدن روح و بدن؛
۳. خواندن آیات و روایات حسادت و گوش‌دادن به آن‌ها، به همراه تفکر در معارف آن‌ها.

۵۶. راه‌های محبت به دوست چیست؟

۱. اظهار دوستی؛
  ۲. بخشندگی و هدیه‌دادن؛
  ۳. دیدار و تماس؛
  ۴. آشکارا سلام‌دادن؛
  ۵. پاسخ سلام دادن؛
  ۶. نرمی در سخن؛
  ۷. دست‌دادن؛
  ۸. خیرخواهی؛
  ۹. کمک‌کردن؛
  ۱۰. برآوردن نیاز؛
  ۱۱. گرامی‌داشتن؛
  ۱۲. همدردی؛
  ۱۳. مقدم‌داشتن بر خود؛
  ۱۴. به نیکی یادکردن؛
  ۱۵. هدیه‌کردن عیب‌ها؛
  ۱۶. دعا؛
  ۱۷. گذشت‌کردن از لغزش‌ها؛
  ۱۸. جویاشدن از احوال زندگی‌اش.
۵۷. چرا برخی از دعاها مستجاب نمی‌شوند و راهکارهای استجاب دعا چیست؟ مستجاب‌شدن دعا شرایطی دارد که بعضی از آن‌ها عبارتند از:

۱. تمرکز حواس و حضور قلب در دعا و پرهیز از غفلت از هنگام دعا؛^۷ در حقیقت، بدون این که حواس انسان فقط به دعا و خواستش از خدا باشد، دعا دعا نیست.^۸

۲. اطاعت از خدا^۹ و گناه نکردن^{۱۰}.

۳. خداوند والا - جلّ جلاله. - در سوره مبارکه شورا، آیه شریفه ۲۶، درباره خودش می‌فرماید:

﴿وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾ و کسانی را که ایمان آوردند و کارهای شایسته

انجام دادند، استجابت می‌کند. ﴿ و حضرت رسول اکرم - صلی الله علیه و آله و سلم. - فرمودند:

«أَطِيعُوا اللَّهَ؛ يُطِعْكُمْ»^{۱۱}؛ از خدا اطاعت کنید تا از شما اطاعت کند.

۴. حضرت امیرالمؤمنین - سلام الله تعالی علیه. - فرمودند: «الْمَعْصِيَةُ تَمْنَعُ الْإِجَابَةَ»^{۱۲}؛ نافرمانی (از

خدا) جلو استجابت (دعا) را می‌گیرد.»

۵. بعضی از گناهان در مستجاب نشدن دعا اثر جدی‌تری دارند؛ همچون: ظلم، عاق والدین شدن،

قطع رحم، زنا، شرابخواری، ترک امر به معروف و نهی از منکر، سبک شمردن نماز، سخن چینی،

گوش کردن موسیقی^{۱۳} و خوردن مال حرام و ناپاک^{۱۴}. اگر کسی لقمه حرامی بخورد، دعایش

۴۰ روز قبول نمی‌شود.^{۱۵}

۵۸. چگونه می‌توان صبور شد؟ با

۱. تمرین صبر تا رسیدن به صبوری و صبر کامل در همه مشکلات و وظایف؛

۲. الگوبرداری از انسان‌های صبور طول تاریخ و زمان حاضر و اندیشیدن درباره صبوری آنان؛

۳. اندیشیدن درباره آثار خوب صبر و آثار منفی بی‌صبری؛

۴. خواندن و شنیدن آیات و روایات صبر.

^۷ ر.ک: نهج الدّعاء، ص ۲۴۰ و ۲۴۱، ح ۷۳۵ - ۷۴۱.

^۸ ر.ک: همان، ص ۲۴۳.

^۹ ر.ک: همان، ص ۲۳۴ - ۲۳۷، ح ۷۰۶ - ۷۲۰.

^{۱۰} ر.ک: همان، ص ۲۴۷ - ۲۵۰، ح ۷۴۵ - ۷۵۹.

^{۱۱} همان، ص ۲۳۴، ح ۷۱۰.

^{۱۲} همان، ص ۲۴۸، ح ۷۴۷.

^{۱۳} ر.ک: همان، ص ۲۵۰ - ۲۵۶.

^{۱۴} ر.ک: همان، ص ۲۳۷ - ۲۴۰، ح ۷۲۱ - ۷۳۴.

^{۱۵} ر.ک: همان، ص ۲۳۷، ح ۷۲۵ و ۷۲۶ و ص ۲۳۸، ح ۷۲۷.

۵۹. هنگام نزدیک شدن به شب قدر و مدتی پس از آن، بیش‌تر اعمال دینی خود را به‌موقع و به‌خوبی انجام می‌دهم؛ به‌گونه‌ای که روشنایی خاصی را در دلم احساس می‌کنم؛ حتی برخی از اعمال مستحب را هم انجام می‌دهم؛ ولی پس از آن یکی - دو ماه، کم‌کم حتی نماز آن روشنایی سابق را ندارد و از توجه مطلقم به خدا به‌شدت کاسته می‌شود. برای این که همیشه به وظایف دینی‌ام عمل کنم و قلبم روشن باشد، چه کنم؟ خودسازی ۲ مرحله دارد:

۱. تصمیم جدی گرفتن برای حرکت دائم به سوی مبدأ آفرینش که خداوند والا - جلّ جلاله. - است؛

۲. انجام دادن اعمالی که او از انسان طلبیده است.

برای موفق شدن در این ۲ مرحله، به نکات ذیل باید توجه کرد:

۱. خودشناسی؛ یعنی: شناختن استعدادها و توانمندی‌های خود؛

۲. برنامه‌ریزی دقیق از این راه‌ها:

۱. واقع‌گرایی؛ یعنی: هر کسی باید با توجه به قدرت‌های روحی و جسمی و شرایط و

موقعیت خودش برنامه‌ریزی کند تا همیشه با نشاط باشد و احساس سختی نکند؛

۲. جذابیت؛ مثلاً: به جای این که شخص هر روز یک جزء قرآن بخواند، یک صفحه

بخواند؛ اما با حال و توجه کامل و ژرف‌اندیشی در معانی آن؛

۳. تدریج؛ از حداقل آغاز کند؛ اما در اندیشه افزون‌سازی تدریجی باشد؛ مثلاً: اگر خواندن

همه نماز شب، برای او سخت است، فقط یک رکعت وتر را بخواند؛ پس از یکی - دو

هفته، دو رکعت شفع را هم اضافه کند و کم‌کم همه آن را به‌جا آورد.

۴. رعایت مراتب حال؛ ابتدا واجبات را انجام دهد و گناهان را ترک کند و کم‌کم به

انجام دادن مستحبات و ترک مکروهات پردازد.

۵. کمک‌خواستن از خداوند والا - جلّ جلاله. - و توسل به ۱۴ معصوم - سلام الله تعالی

علیهم. - در این راه مقدّس؛

۶. اسوه‌گزینی از انبیا و اهل بیت - سلام الله تعالی علیهم. - و نیز عرفا، علما و خوبان

الاهی؛

۷. مشارطه؛ یعنی: در آغاز هر روز، با خود شرط کند و تصمیم بگیرد که آن روز، کاری بر خلاف فرموده‌های خداوند والا - جلّ جلاله. - انجام ندهد؛
۸. مراقبه؛ در همه شبانه‌روز، مواظب خود باشد تا مبادا به شرطش عمل نکند و شیطان او را به بیراهه بکشاند و هر گاه فکر عمل نادرستی به ذهنش خطور کرد، با خود بگوید که من پیمان بسته‌ام که کار خلاف انجام ندهم؛
۹. محاسبه؛ هر روز به حساب و کتاب نفس خود پردازد که آیا به شرطش وفا کرده است یا نه. اگر وفا کرده بود، خداوند والا - جلّ جلاله. - را برای این توفیق‌دادنش شکر کند و اگر نکرده بود، از او عذرخواهی کند و پنا بگذارد که فردای آن روز، مردانه به شرطش عمل کند.
۶۰. چگونه می‌توان قدر معلّم و استاد را دانست و از او قدردانی کرد؟ با
۱. تواضع کردن در برابر او؛
  ۲. خوش اخلاقی با او؛
  ۳. مدارا با او؛
  ۴. هدیه دادن به او؛
  ۵. دل سپردن به درس و انجام دادن تکالیف درسی؛
  ۶. احترام گذاشتن و ادب ورزیدن در ورود به محضر او و خروج از محضرش و در نوع نشستن،
  ۷. نگاه کردن، سخن گفتن و...؛
  ۸. تشکر زبانی از او؛
  ۹. اطاعت از او در غیر حرام‌ها و ترک واجبات؛
  ۱۰. همراهی با او در همه جلسات و کلاس‌هایش؛ البته اگر ناراحت نشود؛
  ۱۱. روبه‌روی او نشستن؛
  ۱۲. بدون اجازه اش سخن نگفتن و کاری نکردن؛
  ۱۳. گرامی داشتن او؛
  ۱۴. مقدّم داشتنش بر خود؛
  ۱۵. یاد کردن او به نیکی؛

۱۶. جویاشدن از احوالش.

۶۱. چرا انسان‌ها دنبال مادیات هستند؟ دنبال مادیات بودن به اندازه «نیاز واقعی» یا به انگیزه‌ی «خدمت‌رسانی و محبت به دیگران»، خوب و لازم است؛ ولی دنیاخواهی بیشتر از آن، نشانه‌ی روحیه‌ی ناپسند دنیاپرستی و صفات زشت اخلاقی است.

۶۲. آیا همیشه باید در زمان حال زندگی کنیم؟ آری؛ البته به این معنا که تنها به آنچه در هر لحظه، وظیفه‌ی ما است، عمل کنیم؛ حال، گاهی وظیفه به سبب امری است که واقع شده است و گاهی به سبب امری که در حال وقوع است و گاهی به سبب امری که واقع خواهد شد.

۶۳. اگر کسی بارها توبه‌اش را بشکند، خدا او را می‌آمرزد؟ اگر در هنگام توبه‌هایش واقعاً قصد توبه داشته باشد، خداوند مهربان گناهی را که او «پیش از توبه» انجام داده و «برای آن‌ها» توبه کرده است، می‌آمرزد. خود توفیق توبه، نشانه‌ی آمرزش است.

محمد بن مسلم از حضرت امام محمد باقر - سلام الله تعالی علیه. - پرسید: «اگر کسی پس از توبه، باز گناه کند و دوباره توبه کند، چه حکمی دارد؟» حضرت فرمودند: «ای محمد بن مسلم! آیا باور داری (= می‌شود) که بنده مؤمن از گناهش پشیمان شود و برای آن (از خدا) آمرزش بخواهد و توبه کند و خدا توبه‌اش را نپذیرد؟... هر گاه مؤمن به استغفار و توبه برگردد، خدا نیز به آمرزیدن او برمی‌گردد؛ زیرا خدا آمرزنده و مهربان است، توبه را می‌پذیرد و از کارهای بد درمی‌گذرد؛ پس مبدا که مؤمنان را از رحمت خدا ناامید سازی.»

ابوبصیر به حضرت امام جعفر صادق - سلام الله تعالی علیه. - عرض کرد: «کدام یک از ما می‌تواند توبه کند و دوباره به گناه برنگردد؟» حضرت فرمود: «خدا از میان بندگان آن کسی را که به آشوب گناه دچار می‌شود و بسیار توبه می‌کند، دوست می‌دارد.»

این درگه ما درگه نومیدی نیست / صد بار اگر توبه شکستی، بازآ

۶۴. آیا شیعه گنهکار هم می‌تواند سرباز امام زمان علیه السلام شود؟ با توبه واقعی و انجام دادن واجبات و ترک گناهان می‌تواند.

۶۵. اگر کسی شوخی‌های بد و نابه‌جا کند، با او چه برخوردی باید کرد تا هم ناراحت نشود و هم شوخی‌های بدش را کنار بگذارد؟ چند بار با زبان خوش، زیان‌های شوخی بد و آثار مثبت «سخنان خوب گفتن» را به او تذکر دهید. اگر اثر نداشت، مدتی هنگامی که شوخی‌های نادرست می‌کند،

به او اعتنا نکنید و محل نگذارید و اگر باز به شوخی‌های نادرستش ادامه دهد، رابطه خود با او را کم و در صورت لزوم، قطع کنید.

۶۶. گفته می‌شود که اهل فلسطین خون‌های ارسالی ایران را نمی‌پذیرند و می‌گویند که ما خون کفار را نمی‌خواهیم یا گفته می‌شود که اهل فلسطین، یزیدی هستند. با این حال چرا به آنان کمک کنیم؟

۱. معلوم نیست که این مطالب، حقیقت داشته باشند و شاید شایعه باشند؛
۲. به فرض هم که درست باشند، شاید برخی از فلسطینی‌ها این‌چنین باشند؛ نه همه آنان؛
۳. باید در حد امکان به مظلوم کمک کرد؛ اگرچه هم‌مذهب نباشد؛
۴. کمک کردن به فلسطین، کمک کردن به ایران است؛ چون هدف اسرائیل تسلط بر خاورمیانه و ایران است و ایران با کمک کردن به فلسطین، جلو اسرائیل می‌ایستد تا این رژیم پلید نتواند مقاصدش را به آسانی پیش ببرد و پیشروی کند.

۶۷. برای کسی که به مشهد مقدس می‌رود، چه پیشنهادهایی دارید؟

۱. پیش از سفر و در سفر، کتابی درباره حضرت امام رضا - سلام الله تعالی علیه. - مطالعه کند؛
  ۲. در حرم مطهر توجه داشته باشد که آن حضرت حضور دارد، زائرانش را می‌بیند و به زیارت‌ها و حاجت‌های آنان عنایت کامل دارد؛ این، مهم‌ترین نکته در زیارت است.
  ۳. در هنگام زیارت، حضور قلب و تمرکز حواس داشته باشد؛
  ۴. اگر می‌تواند، هر صبح و هر شب، یک بار با شادابی به زیارت مشرف شود؛
  ۵. هر بار که به حرم مطهر مشرف می‌شود، به نیابت از حضرت معصومه یا یکی از اهل بیت و اولیاءالله - سلام الله تعالی علیهم. - برود و زیارت کند.
- رعایت این نکات در زیارت بقیه اهل بیت - صلوات الله تعالی علیهم. - هم خوب است و باعث کامل شدن زیارت می‌شود.

پرسش‌های اعتقادی خداشناسی و توحید

۶۸. آیا توسل به خدا از راه واسطه کردن اهل بیت علیهم‌السلام کار درستی است؟ چرا؟ توسل به خداوند والا - جلّ جلاله. - به وسیله اهل بیت - سلام الله تعالی علیهم. - ، دستور خود او است: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾؛ ای کسانی که ایمان آوردید! نسبت به خدا تقوا بورزید و وسیله‌ای برای تقرب به او بجوئید و در راه او جهاد کنید تا شاید شما [خودتان و دیگران را] رستگار کنید. ^{۱۶} و مقصود از «وسيله» در این آیه مبارکه، اهل بیت - سلام الله تعالی علیهم. - هستند.

آیات مبارکه دیگر و روایات شریفه‌ای هم درباره این موضوع وجود دارد.

۶۹. خدا چگونه به وجود آمده است؟ خداوند والا - جلّ جلاله. - به وجود نیامده است؛ چون اگر به وجود می‌آمد، باید وجوددهنده (= آفریننده) ای او را به وجود می‌آورد و در این صورت برای وجودش به او نیاز داشت و دیگر خدا (یعنی: موجود مستقل و بی‌نیاز از همه‌کس و همه‌چیز) نمی‌شد.

۷۰. چرا انسان باید همیشه چیزی را پرستد؟

۱. خداوند والا - جلّ جلاله. - آفریننده و روزی‌دهنده همیشه‌گی انسان و در نتیجه، مالک او است و کسی که مالک دارد، باید همیشه از مالکش اطاعت کند؛
  ۲. انسان با پرستش او به نعمت‌های فراوانی در دنیا و آخرت می‌رسد.
۷۱. چگونه ممکن است که خدا آفریننده زمان باشد؟ زمان، یک آفریده است و هر آفریده‌ای برای آفرینشش به آفریننده نیاز دارد؛ پس زمان به آفریننده (= خدا) نیاز دارد.
۷۲. آیا کعبه همانند یک بت نیست؛ چون فقط به طرف آن سجده می‌کنیم؟ خیر؛ فرق کعبه با بت، در این است که بت، معبود شمرده می‌شد و کعبه، قبله است؛ یعنی: بت‌پرستان، هم به بت رو می‌کردند و هم خود آن را عبادت می‌کردند؛ ولی مسلمانان به کعبه رو می‌کنند و «پروردگار آن» را می‌پرستند.

^{۱۶} مائده (۵)، ۳۵.

عدل الاهی

۷۳. آیا انسان، مختار است یا مجبور؟

کارهای انسان ۲ گونه است: ۱. کارهای اختیاری؛ ۲. کارهای غیراختیاری. محدوده اختیار انسانها متفاوت است؛ مثلاً: کسی که عضوی از او فلج است، به گونه‌ای که نمی‌تواند از آن استفاده کند، در استفاده از آن، اختیار ندارد. خداوند والا - جلّ جلاله. - اختیار (قدرت انتخاب) را به انسان عنایت کرده و انسان، مجبور است که آن را داشته باشد و از آن استفاده کند و هر کسی در هر «کار اختیاری‌اش»، «مجبور» است که یک طرف آن (انجام‌دادن یا انجام‌ندادنش) را انتخاب کند؛ اما این که کدام را انتخاب کند، در دست او و «به اختیار» خود او است.

#اختیار، #جبر_و_اختیار

۷۴. خدا به من ظلم کرده است؛ چون مرا برای هدفی آفریده است که رسیدن به آن، زحمتی می‌طلبد که کار هر کسی نیست. هم ۵ آیه قرآن کریم و هم عقل بیان می‌کنند که تکلیف و وظیفه هر کسی، به اندازه توان او است؛ پس، پیش از آن که خداوند حکیم - جلّ جلاله. - وظیفه‌ای را بر عهده انسان بگذارد، قدرت و توانش را به او عنایت می‌کند؛ اگرچه انجام‌دادنش سخت باشد؛ ولی ممکن است.

آری؛ «هر که بامش بیش، برفش بیشتر.»؛ یعنی: برخی از انسانها، همانند پیامبران و امامان - سلام الله تعالی علیهم. - که قدرت فوق‌العاده‌ای (مانند قدرت درک وحی) دارند، ممکن است که به وظایف بیشتری (همچون: رسانیدن کلام الاهی به مردم) مکلف شوند.

۷۵. آیا این با عدل خدا می‌سازد که کسی با عمری عبادت و دیگری با عملی کوچک در پایان عمرش، از اولیای خدا شود؟

۱. گاهی ارزش یک عمل کوچک، بیشتر از هزار عمل دیگر است؛

۲. درجات اولیای خدا - جلّ جلاله. - با هم فرق دارد.

۷۶. خدا به من ظلم کرده است؛ زیرا از من نپرسید که آیا می‌خواهی به دنیا بروی یا نه؟ انسان، نه پیش از تولّدش و نه پس از آن، حقی بر عهده آفریننده والایش ندارد؛ چون هیچ گاه از خودش

چیزی نداشته و ندارد که بخواهد آن را از خدا طلب کند؛ بلکه هر چه داشته و دارد، حتی اراده خواستش و خودِ خواستش را خالقش به او عطا فرموده است؛ پس خداوند مهربان، نه تنها به او ظلم نکرده و حقی را از وی سلب ننموده است، بلکه نعمت‌های بیکرانیش را بدون هیچ منت و قیمتی، به او ارزانی داشته است.

امامت و اهل‌بیت‌شناسی

۷۷. آیا بین مقامات ائمه علیهم‌السلام تفاوتی وجود دارد؟ بر طبق حدیث شریف، مقام حضرت امیرالمؤمنین - صلوات الله تعالی علیه. - از بقیه ائمه طاهرین - سلام الله تعالی علیهم. - برتر است.

حضرت رسول اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم

۷۸. آیا پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله. - به شهادت رسید؟ بر طبق حدیث شریف، آری؛ با زهر و به دست عایشه و حفصه.

حضرت امیرالمؤمنین (سلام الله تعالی علیه)

۷۹. دستوری که در قرآن کریم آمده و تنها حضرت علی علیه‌السلام توفیق انجام دادن آن را داشته است، کدام است؟ "بعضی به محضر حضرت رسول اکرم - صلی الله علیه و آله و سلم. - می‌رفتند و با اهداف نادرست، با آن حضرت درگوشی سخن می‌گفتند تا این که این آیه مبارکه نازل شد: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَاجَيْتُمُ الرَّسُولَ فَقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَاكُمْ صَدَقَةٌ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ وَ أَطْهَرُ فَإِن لَّمْ تَجِدُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾؛ ای کسانی که ایمان آورده‌اید! هنگامی که با فرستاده [ی خدا] گفتگوی محرمانه می‌کنید، پیش از گفتگوی محرمانه‌تان، صدقه‌ای تقدیم کنید. این [کار] برای شما به‌تر و پاکیزه‌تر است. و اگر چیزی نیافتید، [بدانید که] خدا آمرزنده مهربان است.^{۱۷} و دستور داد که برای

^{۱۷} مجادله (۵۸)، ۱۲.

نجواکردن با حضرت، ابتدا صدقه بدهید؛ ولی هیچ کس حاضر نشد چنین کند؛ مگر حضرت امیرالمؤمنین - سلام الله تعالی علیه. - که صدقه داد و با مولایش نجوا کرد.

حضرت امام حسین (سلام الله تعالی علیه)

۸۰. چرا امام حسین علیه السلام تقیّه نکرد تا شهید نشود؟

۱. یزید - لعنة الله تعالی علیه. - آشکارا و عملاً با اصل دین مقدّس اسلام مخالفت می کرد و گناهان بزرگ را در جامعه رواج می داد و می گفت که هیچ وحیی نازل نشده است؛ لذا حضرت امام حسین - سلام الله تعالی علیه. - فرمودند: «وَعَلَى الْإِسْلَامِ السَّلَامُ إِذَا بُلِيَتْ الْأُمَّةُ بِرَاعٍ مِثْلِ يَزِيدٍ؛ هنگامی که امت [= مسلمانان] به فرمانروایی همچون یزید دچار شود، باید با اسلام خداحافظی کرد.»؛ برای همین، تقیّه آن حضرت برابر بود با نابودی دین به نام دین؛
  ۲. موقعیت برای جنگ «مفید» و شهادت «جامعه ساز»، در زمان آن پلید پدید آمد؛
  ۳. یقیناً آن حضرت از جانب خداوند والا - جلّ جلاله. - دستور یا اجازه شهادت داشتند.
۸۱. چرا امام حسین علیه السلام حجّش را نیمه کاره رها کرد؟ چون آن حضرت دانستند که گروهی از مأموران یزید - لعنة الله تعالی علیه. - می خواهند ایشان را در کنار خانه خدا، کعبه مقدّسه، به شهادت برسانند و با «این گونه شهادت»
۱. خون آن حضرت محو می شد؛ زیرا چه بسا آن گروه تروریست می گریختند یا امیر شهر مکه مکرمه، برای جلوگیری از انقلاب مردمی، چند نفر را به عنوان متهم دستگیر می کرد و ماجرا پایان می یافت و ننگ این کار، دامان بنی امیه را نمی گرفت؛
  ۲. احترام خانه مقدّس خدا شکسته می شد؛ برای همین، آن حضرت فرمودند: «لَأَنْ أُقْتَلَ بَيْنِي وَبَيْنَ الْحَرَمِ بَاعٌ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أُقْتَلَ بَيْنَهُ شِبْرٌ، وَ لَأَنْ أُقْتَلَ بِالطَّفِّ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أُقْتَلَ بِالْحَرَمِ؛ قطعاً من کشته شدن خود در یک باعی حرم [= مکه مکرمه و اطرافش] را بیشتر از کشته شدنم در یک وجبی آن دوست دارم و کشته شدنم در طّف [= کربلا] را بیشتر از کشته شدنم در حرم.»
  ۳. امنیت خانه خدا متزلزل می شد و چه بسا گروهی با توطئه حکومت ننگین اموی، از فقهای مزدور آن حکومت می پرسیدند که آیا در صورت نبودن امنیت در حرم الهی، باز حج، واجب

است؟ و آنان پاسخ می‌دادند که نه تنها واجب نیست، بلکه جایز هم نیست؛ در نتیجه، حج، کمرنگ یا تعطیل می‌شد؛

۴. خداوند والا - جَلَّ جلاله. - به آن حضرت دستور داده بود که در سرزمین کربلا به شهادت برسند.

۸۲. چرا امام حسین علیه السلام خود را به هلاکت انداخت؛ در حالی که خدا در قرآن کریم می‌فرماید: ﴿و لا تَلْتَقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ﴾؟

۱. طبق نظر برخی از مفسران، این آیه مبارکه درباره انفاق و احسان است؛ چون خداوند والا - جَلَّ جلاله. - در آن می‌فرماید: ﴿و أَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ لا تَلْتَقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَ أَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ﴾^{۱۸}؛ و در راه خدا انفاق کنید و خود را با دست خود به هلاکت نیندازید و نیکی کنید؛ که خدا نیکوکاران را دوست دارد. ﴿ و مقصود، این است که انسان نباید در هنگام انفاق، خود را به هلاکت بیندازد و نباید به اندازه‌ای احسان کند که خودش درمانده شود؛

۲. بر فرض آن که این آیه مبارکه، شامل انفاقِ «نفس» (از دست دادن جان به طور اختیاری) هم شود، از موردی نهی می‌کند که انسان جان خود را به «هلاکت» و «نیستی» بیندازد و آن را بی‌دلیل و بدون این که اثر ارزشمندی بر این انفاقش بار شود، تلف کند؛ ولی اگر کشته شدن، برای امریه معروف و نهی‌ازمنکر باشد و «شهادت» محسوب شود و با آن، جامعه‌ای از خواب غفلت، بیدار شود و در پرتو آن، رشد کند و سعادت جاودانه را به دست آورد، هلاکت شمرده نمی‌شود؛ برای همین، شهید، زنده است و هلاک نمی‌شود؛

۸۳. اگر شهادت حضرت - نعوذ بالله تعالی. - مصداق این آیه مبارکه باشد، شهادت اصحاب حضرت رسول اکرم - صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ. - و حضرت امیرالمؤمنین - سلام الله تعالی علیه. - به دستور آن حضرات نیز - نعوذ بالله تعالی. - باید مصداق آن باشد.

۸۴. سر مبارک امام حسین علیه السلام در چند منزلگاه، قرآن تلاوت فرمود و آیاتی که قرائت فرمود، کدامند؟ در کتاب شریف «منتهی‌الأمال»، ج ۱، ص ۴۹۱ آمده است: از زید بن ارقم روایت شده که گاهی

^{۱۸} بقره (۲)، ۱۹۵.

که آن سر مقدّس را عبور می‌دادند، من در غرفهٔ خویش جای داشتم و آن سر را بر نیزه کرده بودند. چون برابر من رسید، شنیدم که این آیه را تلاوت می‌فرمود: ﴿أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ كَانُوا مِنْ آيَاتِنَا عَجَبًا﴾^{۱۹}. سوگند به خدای که موی بر اندام من برخاست و ندا در دادم که یا ابن رسول الله! امر سر مقدّس تو، والله از قصهٔ کهف و رقیم، أعجب و عجیب‌تر است. در همان کتاب، ج ۱، ص ۴۹۷ و ۴۹۸ آمده است: چون سرهای شهدا را با اسرا به شهر حران وارد کردند و مردم برای تماشا از شهر بیرون آمدند، «یحیی» نامی از یهودان مشاهده کرد که سر مقدّس، لب او حرکت می‌کند، نزدیک آمد، شنید که این آیت مبارک تلاوت می‌فرماید: ﴿وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ﴾^{۲۰}، از این مطلب تعجب کرد، داستان [شهدا و اسرای حسینی را] پرسید. برای وی نقل کردند. ترخمش گرفت. عمامهٔ خود را به خوانین علویات^{۲۱} قسمت کرد و جامهٔ خزی داشت. با هزار درهم خدمت سید سجّاد (ع) داد. موکلین اسرا او را منع کردند. او شمشیر کشید و ۵ تن از ایشان بکشت تا او را کشتند بعد از آن که اسلام آورد و تصدیق حقیقت مذهب اسلام نمود و قبر او در دروازهٔ حران است و معروف به «قبر یحیی شهید» است و دعا نزد قبر او مستجاب است.

پاسخ کامل‌تر به تحقیق بیشتر نیازمند است و در این‌باره، دست‌کم ۲ کتاب چاپ شده است.

حضرت صاحب‌الزمان (سلام الله تعالی علیه)

۸۵. آیا «اباصالح» یکی از کنیه‌های حضرت مهدی علیه السلام است؟ بنده این مطلب را در هیچ روایتی پیدا نکردم^{۲۲}، جز این که در نسخه‌ای از کتاب «الأمان من اخطار الأسفار و الأزمان»^{۲۳}، (گویا به نقل از حضرت امام محمد باقر سلام الله تعالی علیه) چنین آمده است: «شایسته است انسان سرگردان

^{۱۹} کهف (۱۸)، ۹: مگر پنداشتی اصحاب کهف و رقیم [= خفتگان غار لوحه‌دار]، از آیات ما شگفت بوده است؟

^{۲۰} شعرا (۲۶)، ۲۲۷: و کسانی که ستم کرده‌اند، به‌زودی خواهند دانست به کدام بازگشتگاه خواهند گشت.

^{۲۱} یعنی: بانوان حسینی.

^{۲۲} عالم بزرگوار، مرحوم میرزا حسین طبرسی نوری - رضوان الله تعالی علیه. - در کتاب «النجم الثاقب یا مهدی موعود» (چاپ انتشارات علمیة اسلامیة، ص ۳۱ و نیز ص ۴۲۱ و ۴۲۲)، به نقل از کتاب «ذخیره الألباب»، «اباصالح» را از کنیه‌های حضرت آورده و در این‌باره توضیحات داده است؛ ولی دلیل معتبری برای آن بیان نکرده است.

^{۲۳} نوشتهٔ سید علی بن موسی بن طاووس، چاپ نخست، قم، مؤسسه آل‌البیت علیهم السلام لإحياء التراث، صفر ۱۴۰۹، ص ۱۲۲.

در راه و گرفتار به بلا... بگوید: یا فاریسَ الحِجَازِ! اَدْرِکَنِی اَدْرِکَنِی. یا اَبَا صَالِحِ المَهْدِیُّ! اَدْرِکَنِی اَدْرِکَنِی. یا اَبَا الحَسَنِ! اَدْرِکَنِی اَدْرِکَنِی.»؛ آن گاه حضرت مهدی علیه السلام دستور می‌دهد که تو از آن بلا رهایی یابی و به راه درست رهنمون گردی.»^{۲۴} شاید مقصود از «اباصالح المهدی» در این جا، آن حضرت باشد.

۸۶. آیا حضرت مهدی علیه السلام از زمان ظهور خود، آگاه است؟ اعتقاد برخی از علما، این است که آن حضرت - سلام الله تعالی علیه. - از زمان «دقیق» و «حتمی» ظهور خود، آگاه نیستند و برخی معتقدند که ایشان از این مسأله، آگاه هستند.

۸۷. می‌گویند که وقتی امام زمان علیه السلام ظهور کند، بعضی از بهترین و بدترین آدم‌ها رجعت می‌کنند. ابوذر یا سلمان و یا کسی که هزار سال پیش زندگی می‌کرد و در زمان خودش جنگجوی خوبی هم بود، اگر به دنیا برگردد، چه کاری از او برمی‌آید و چگونه می‌تواند خود را با پیشرفت‌های تازه جنگی تطبیق دهد؛ چه برسد به کسی که از کارهای نظامی، هیچ سر در نمی‌آورد؟ آیا به هر کسی با امداد غیبی، توانایی جنگیدن داده خواهد شد؟

۱. معلوم نیست که همه پیشرفت‌های تازه، در زمان ظهور هم باشد؛ چه بسا برخی از مسائل، مانند روش جنگ‌ها، به شیوه زمان‌های پیشین برگردد و برخی دیگر به گونه‌ای پیشرفت پیدا کند که قابل تصوّر مردمانِ امروز نباشد.

۲. از کجا معلوم که بزرگانی همانند سلمان و ابوذر، در زمان زندگی‌شان از آینده آگاهی نداشته‌اند؟ این دو شخصیت بزرگ، کسانی هستند که برای هر کدام از آنان، از سوی اهل بیت - سلام الله تعالی علیهم. - حکم «مِنَّا اَهْلَ البَیْتِ؛ [او] از ما، اهل بیت، است.» صادر شده است و چنانکه حضرات معصومین - صلوات الله تعالی علیهم. - در هر زمان از برنامه‌های لازم آن زمان، آگاه و با آن، هماهنگ هستند، چه بسا اصحاب خاصّشان هم نسبت به برخی از آن‌ها، چنین باشند.

---

^{۲۴} و ینبغی أن یقول هذه الکلمات المتحیّر فی الطّرقات و المبتلیّ بلاء و لا قبل له به: «یا فارس...»، فیأمر علیه السلام بخلاصک من ذلک البلاء، ینهدیک الی سواء السبیل.

۳. مگر شهیدان نوجوان و جوان ده‌ساله، پانزده‌ساله و بیست‌ساله دفاع مقدّس که تا پیش از جنگ، از کارهای نظامی، هیچ سر در نمی‌آوردند، جنگ را پیش نبردند و جلو هجوم دشمنی با چنان قدرت و زرق و برق را نگرفتند؟
۴. چنانکه خودتان نوشته‌اید، ممکن است که امدادهای غیبی، شامل رزمجویان لشکر حضرت صاحب‌الزمان - عجل الله تعالی فرجه الشریف. - شود؛ چنانکه شامل رزمجویان لشکر حضرت رسول اکرم - صلی الله علیه و آله و سلّم. - شد.

معاد و آخرت‌شناسی

۸۸. چرا شراب، نجس است؛ در حالی که در بهشت، شراب‌های فراوانی وجود دارد؟ در زبان عربی به هر نوشیدنی، «شراب» گفته می‌شود که یکی از آن‌ها شراب به زبان فارسی است که حرام می‌باشد و آن در بهشت وجود ندارد و در آنجا فقط نوشیدنی‌های حلال وجود دارد.
۸۹. از کجا معلوم که زندگی پس از مرگ وجود دارد؛ در حالی که کسی آن را ندیده است؟
۱. کسانی بوده‌اند که مرده‌اند و زندگی پس از مرگ را دیده‌اند و دوباره زنده شده‌اند؛
  ۲. ندیدن یک چیز، دلیل بر نبودن آن نیست؛ چنانکه ما دردها را حس می‌کنیم و می‌دانیم که وجود دارند؛ اما آن‌ها را نمی‌بینیم؛
  ۳. خداوند والا - جلّ جلاله. - و اهل بیت - سلام الله تعالی علیهم. - درباره زندگی پس از مرگ، فراوان در فراوان، سخن گفته‌اند؛ پس آن، واقعیت دارد؛ اگرچه فرضاً کسی ندیده باشد.
۹۰. شفاعت چیست و شامل چه کسانی می‌شود؟ شفاعت یعنی: واسطه‌گری شخصیت آبرومند در نزد خداوند والا - جلّ جلاله. - بین انسان گنهکار و او برای آمرزیده شدن گناهان آن گنهکار.
- کسانی شفاعت می‌شوند که مؤمن و نمازخوان بوده‌اند؛ ولی مرتکب گناهان کبیره شده‌اند و گناهانشان با توبه یا انجام دادن کارهای خوب و و بلاها آمرزیده نشده است؛ اما به سبب عمل یا اعمال شایسته‌ای، لیاقت آمرزیده شدن را به دست آورده‌اند؛ مثلاً: به زیارت حضرت امام رضا - سلام الله تعالی علیه. - مشرف شده‌اند یا هر صبح و شب، صلوات فرستاده‌اند.
۹۱. آیا درست است که چون در زمان پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله. - در عربستان چند میوه، لذیذ شمرده می‌شد، قرآن از همان‌ها نام برده و چون آن‌جا گرمسیر بوده، قرآن عذاب گناهان و

اخلاقِ نکوهیده را آتش بیان کرده است؛ اگرچه با سرمای زیاد هم می‌توان انسان را عذاب کرد؛ خیر؛ چون قرآن کریم، کتاب آسمانی برای همهٔ بشر در همهٔ زمان‌ها و مکان‌ها است و یقیناً انتخاب هر یک از آن میوه‌ها به عنوان نعمت بهشت و انتخاب آتش به عنوان عذاب دوزخ، حکمت‌های خاص دارد.

۹۲. پس از این که انسان به لقاءالله برسد، چه می‌شود؟ همیشه از نعمت‌های مادی و معنوی الهی و رضایت و لقای خداوند مهربان - جَلَّ جلاله. - بهره خواهد برد و حتی در بهشت، روزبه‌روز، به ساحت مقدس او نزدیک‌تر خواهد شد و در پرتو «اعمالش در دنیا»، به پیشروی خود در مسیر تقرب به او ادامه خواهد داد؛ همانند درخت پرباری که انسان یک بار آن را می‌کارد؛ ولی پی‌درپی جوانه می‌زند و ریشه می‌دواند و از نقاط دیگر، سر برمی‌آورد و بخش‌هایی از دشت و صحرا را فرامی‌گیرد و همچون سفینهٔ فضایی که پس از خروج از محیط جاذبهٔ زمین، با نیروی عظیم ذخیره در آن و بدون نیاز به نیروی محرک جدید، مسیرش را می‌پیماید، چنین کسی تا ابد به سیر خود ادامه می‌هد.

در این باره، خداوند والا - جَلَّ جلاله. - می‌فرماید: ﴿وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا﴾؛ روزی‌شان صبح و شام در آن جا [= بهشت، آماده] است. ﴿و حضرت رسول اکرم ﷺ فرموده‌اند:

۱. «و تَأْتِيهِمْ طُرْفُ الْهَدَايَا مِنَ اللَّهِ - تَعَالَى. - لِمَوَاقِيتِ الصَّلَاةِ الَّتِي كَانُوا يُصَلُّونَ فِيهَا فِي الدُّنْيَا؛ تَسَلَّمُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ؛ در اوقاتی که بهشتیان در دنیا نماز می‌خواندند، هدایای جالبی از سوی خداوند والا، به آنان داده می‌شود و فرشتگان به آنان سلام می‌کنند.»؛
۲. «و الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ عَلَى مُحَمَّدٍ إِنَّ أَهْلَ الْجَنَّةِ لَيَزِدَادُونَ جَمَالًا وَ حُسْنًا؛ كَمَا يَزِدَادُونَ فِي الدُّنْيَا قَبَاحَةً وَ هَرَمًا؛ و سوگند به کسی که کتاب [قرآن] را بر محمد نازل کرد، قطعاً زیبایی و نیکویی بهشتیان، [به‌مرور] افزایش می‌یابد؛ چنانکه در دنیا [به‌مرور،] زشتی و پیری آنان، بیشتر می‌شود.».

پرسش‌های تاریخی

۹۳. آیا قدرت حضرت ابوالفضل علیه السلام از راه غیب بود یا تهرین؟ ایشان مقداری از شجاعتش را از پدر

دلاورش، حضرت امیرالمؤمنین - سلام الله تعالی علیه. - و پدران شجاع مادرش ارث برده بود. علاوه بر آن، در خدمت آن حضرت تربیت یافته بود.

۹۴. حمید بن مسلم، تاریخ‌نگار بنی‌امیه در کربلا، نقل کرده است: «هرچقدر مصیبت‌های امام

حسین علیه السلام بیشتر می‌شد، ایشان مستحکم‌تر می‌گشت.» آیا این گفته با بیان خود آن حضرت،

ناسازگار نیست که در هنگام شهادت حضرت ابوالفضل علیه السلام فرمود: «اکنون کمرم شکست و چاره‌ام

کم شد.»؟ آن حضرت از سویی به سبب شهادت تک‌تک شهیدان کربلا و علم به اسارت اهل بیتش

پس از شهادتش درد می‌کشید و از سوی دیگر، لحظه‌به‌لحظه، به مقام عظیم لقاءالله، اوج کمال

انسان، نزدیک‌تر می‌شد و مستحکم‌تر و شکفته‌تر می‌گشت.

۹۵. چرا در کربلا بعضی از زنان هم شهید شدند؟ در کربلا تنها یک زن به نام «أمّ وهب»، همسر

عبدالله بن عمیر، شهید شد.

او ستون خیمه را به دست گرفت و خود را به شوهرش در میدان جنگ رسانید تا همراه او بجنگد

و به شهادت برسد؛ اما حضرت امام حسین - سلام الله تعالی علیه. - او را به خیمه زنان رساند.

پس از شهادت همسرش، بر سر بالین او رفت که ناگهان ضربه‌ای بر سرش زده شد و سرش شکافته

شد و او به شهادت رسید.

۹۶. آیا اصحاب پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله. - و حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام در زمان شهادت امام

حسین علیه السلام زنده بودند؟ اگر زنده بودند، چرا به یاری آن حضرت نیامدند؟

۱. بعضی از آنان، مانند حیب بن مظاهر، در کربلا بودند؛

۲. بعضی، همچون: سلمان و ابوذر، از دنیا رفته بودند؛

۳. بعضی، از لزوم حضور در رکاب حضرت امام حسین - سلام الله تعالی علیه. - ناآگاه بودند؛

مثلاً: نمی‌دانستند که کار به جنگ و شهادت می‌رسد و در نتیجه باید به یاری آن حضرت

بشتابند؛

۴. بعضی در زندان عبیدالله بن زیاد - لعنة الله تعالی علیه. - بودند؛

۵. ممکن است که بعضی هم به سبب دنیاپرستی به آن حضرت کمک نکرده باشند.

پرسش‌های حدیثی

۹۷. از سویی در حدیث آمده است: «کسی که ادعا می‌کند ما (اهل بیت) را دوست دارد و از دشمن ما بی‌زاری نمی‌جوید، دروغ می‌گوید.» (مستطرفات السرائر، ج ۲، ص ۱۴۹) و از سوی دیگر، یکی از بزرگان فرموده است: «معاویه هم امام علی علیه السلام را دوست داشت. مگر کسی می‌تواند ایشان را دوست نداشته باشد؟» (عوامل رشد، ص ۱۵۶)؛ پس چگونه معاویه که با دشمنان اهل بیت علیهم السلام دوستی می‌کرده، می‌توانسته است امام علی علیه السلام را دوست داشته باشد؟ گفته شده که اقتضای درک (فهمیدن و باورکردن) زیبایی ظاهری (جمال) یا باطنی (کمال) یک شخص یا یک چیز، دوست داشتن آن است.

اگر کسی شخصی یا چیزی را دوست داشته باشد و به این توجه پیدا کند که با محبوبش شخصی یا چیزی دشمن است، به اندازه‌ی علاقه‌اش به محبوب، با دشمن او دشمنی پیدا می‌کند. پس اگر معاویه - لعنة الله تعالى علیه - کمالاتی از حضرت امیرالمؤمنین - سلام الله تعالى علیه - را درک کرده (فهمیده و باور کرده) باشد، به مقدار آن درکش، ایشان را دوست داشته است و چنانچه به دشمن بودن بعضی با آن حضرت توجه پیدا کرده باشد، قلبش نسبت به آنان، دشمنی پیدا کرده است.

البته گاهی دوست داشتن و دشمن داشتن، مانع پیدا می‌کند؛ مانعی همچون: دنیا دوستی شدید (علاقه بیشتر به دنیا) که باعث ارتباط ظاهرآدوستانه معاویه با دشمنان آن حضرت شد.

#تبری، #تولی، #دنیا دوستی، #محبت

۹۸. روزی که به مسجد ما آمدید، روایتی درباره‌ی امام خمینی و انقلاب اسلامی ایران خواندید که در

آن، نام امام با عنوان «روح‌الله» آمده بود. آیا می‌توانید متن آن حدیث را بفرستید؟
عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (ع) قَالَ: «أَقْبَلَ أَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ وَالزُّبَيْرُ وَعَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَوْفٍ جَلَسُوا بِفِنَاءِ رَسُولِ اللَّهِ (ص)، فَخَرَجَ إِلَيْهِمُ النَّبِيُّ (ص)، فَجَلَسَ إِلَيْهِمْ، فَأَنْقَطَعَ شِسْعُهُ، فَرَمَى بِنَعْلِهِ إِلَى عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (ع)، ثُمَّ قَالَ: "إِنَّ عَن يَمِينِ اللَّهِ - عَزَّ وَجَلَّ - أَوْ عَن يَمِينِ الْعَرْشِ قَوْمًا مِّنَّا عَلَى مَنَابِرٍ مِّنْ نُورٍ، وَجُوهُهُمْ مِّنْ نُورٍ، وَثِيَابُهُمْ مِّنْ نُورٍ، تَغْشَى وَجُوهَهُمْ أَبْصَارَ النَّاطِرِينَ دُونَهُمْ." قَالَ أَبُو بَكْرٍ: "مَنْ

هُم يَا رَسُولَ اللَّهِ!؟"، فَسَكَتَ، فَقَالَ الزُّبَيْرُ: "مَنْ هُمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ!؟"، فَسَكَتَ، فَقَالَ عَبْدُ الرَّحْمَنِ: "مَنْ هُمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ!؟"، فَسَكَتَ، فَقَالَ عَلِيُّ (ع): "مَنْ هُمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ!؟"، فَقَالَ: "هُم قَوْمٌ تَحَابُّوا بِرُوحِ اللَّهِ عَلَى غَيْرِ أَنْسَابٍ وَ لَا أَمْوَالٍ. أُولَئِكَ شِيعَتُكَ، وَ أَنْتَ إِمَامُهُمْ يَا عَلِيُّ!"
امام باقر علیه السلام فرمود: «ابوبکر و عمر و زبیر و عبدالرحمان بن عوف، در آستانه در خانه رسول خدا - صلی الله علیه و آله - نشستند.

پیامبر به سوی آنان بیرون آمد و پیش آنان نشست.

بند کفش حضرت پاره شد؛ پس آن را به علی بن ابی طالب داد [تا آن را درست کند]. سپس فرمود: "در سمت راست خدا - عز و جل - یا در سمت راست عرش [- تردید از راوی است. -] گروهی از ما بر روی منبرهایی از (جنس) نور هستند که چهره‌هایشان از (جنس) نور و لباس‌هایشان از (جنس) نور است که چهره‌هایشان چشم‌های بینندگان دیگر را می‌پوشاند (و خیره می‌کند)."

ابوبکر گفت: "ای رسول خدا! آنان چه کسانی هستند؟" حضرت سکوت کرد.

عمر گفت: "ای رسول خدا! آنان چه کسانی هستند؟" حضرت سکوت کرد.

عبدالرحمان گفت: "ای رسول خدا! آنان چه کسانی هستند؟" حضرت سکوت کرد.

علی گفت: "ای رسول خدا! آنان چه کسانی هستند؟" حضرت فرمود: "آنان گروهی هستند که به سبب روح‌الله و بدون رابطه خویشاوندی و اغراض مالی، همدیگر را دوست دارند. آنان شیعیان تو هستند و تو امامشان هستی."»

(بحار الأنوار، ج ۶۵، ص ۱۴۰، ش ۸۰ که از کتاب بشارة المصطفی - صلی الله علیه و آله - نقل کرده است).

نظر بعضی از شخصیت‌های قابل توجه، این است که مقصود از «روح‌الله»، مرحوم حضرت امام خمینی - رضوان الله تعالی علیه - می‌باشد.

بنده، این حدیث شریف را نخستین بار در کتاب خواندنی «آینده و آینده‌سازان» که نوشته مرحوم حاج آقا محمد دشتی، مترجم و محقق کتاب شریف «نهج البلاغه»، است و درباره بررسی نقش مردم ایران در زمینه‌سازی ظهور امام زمان - عجل الله تعالی فرجه الشریف - روایات از قم تا قدس می‌باشد، خواندم. رحمت الهی بر ایشان باد.

#امام_علی_علیه_السلام، #امام_خمینی، #انقلاب_اسلامی_ایران، #کتاب_آینده_و_آینده_سازان،

#معرفی_کتاب

۹۹. امام سجّاد علیه السلام فرموده‌اند: «دعا بلای استوارگشته را نیز برمی‌گرداند.»^{۲۶} چگونه این اتفاق رخ

می‌دهد؟ بلاهایی هست که اگر برای دفع (= نازل نشدن) آن‌ها دعا نشود، حتماً و صددرصد نازل می‌شوند و دعا مانع نزول آن‌ها است.

همچنین بلاهایی هست که نازل شده و اگر برای رفع (= برطرف شدن) آن‌ها دعا نشود، حتماً و صددرصد ادامه پیدا می‌کنند و دعا مانع ادامه یافتن آن‌ها است.

۱۰۰. آیا دربارهٔ نظم‌داشتن در کارها، روایتی وجود دارد؟ بنده روایتی «کلی» با تعبیر «نظم در

همهٔ کارها» ندیده و نیافته‌ام؛ مگر بخشی از نامهٔ شریف حضرت امیرالمؤمنین - سلام الله تعالی

علیه. - خطاب به حضرت امام حسن و حضرت امام حسین - سلام الله تعالی علیهما. - را که بنا

بر یک «نظر»، توصیه به این مسأله است: «**اَوْصِيكُمْ وَ جَمِيعَ وَ لَدَى وَ اَهْلَى وَ مَنْ بَلَّغَهُ كِتَابِي**

بِتَقْوَى اللّهِ وَ نَظْمِ اَمْرِكُمْ وَ صَلاَحِ ذَاتِ بَيْنِكُمْ؛ شما (دو تا) و همهٔ فرزندانم و خانواده‌ام و کسانی

را که نوشته‌ام به آنان رسید (= می‌رسد)، به تقوای از خدا و نظم امرتان و آشتی دادن میان خودتان

سفارش می‌کنم.»^{۲۷}

۱۰۱. جملهٔ «**هَيِّهَاتَ مِنَّا الدَّلَّةُ**» یعنی چه؟ دور است از ما خواری یا دور باد از ما خواری!

۱۰۲. لطفاً چند حدیث بسیار جالب دربارهٔ نماز جماعت بیان کنید.

حضرت رسول اکرم - صلی الله علیه و آله و سلم. - فرمودند: «**مَنْ صَلَّى الْخَمْسَ فِي جَمَاعَةٍ فَظَنُّوا**

بِهِ خَيْرًا؛ کسی که پنج نماز [واجب شبانه‌روز] را با جماعت بخواند، به او گمان نیک برسد.»

حضرت امام جعفر صادق - سلام الله تعالی علیه. - نقل کرده‌اند که حضرت رسول اکرم - صلی

الله علیه و آله و سلم. - فرموده‌اند: «**لَا صَلَاةَ لِمَنْ لَمْ يُصَلِّ فِي الْمَسْجِدِ مَعَ الْمُسْلِمِينَ؛ إِلَّا مِنْ عِلَّةٍ**؛

نماز ندارد کسی که در مسجد با مسلمانان نماز نگذارد؛ مگر از روی عذر (شرعی).»

خود حضرت امام جعفر صادق - سلام الله تعالی علیه. - فرمودند: «**الْصَّلَاةُ فِي جَمَاعَةٍ تَفْضُلٌ عَلَى**

كُلِّ صَلَاةٍ الْفَرْدِ بِأَرْبَعَةٍ وَ عَشْرِينَ دَرَجَةً؛ تَكُونُ خَمْسَةً وَ عَشْرِينَ صَلَاةً؛ نمازی که با جماعت خوانده

^{۲۶} کافی، ج ۲، ص ۴۶۹.

^{۲۷} نهج البلاغه، نامهٔ ۴۷ و روضة الواعظین و بصیرة المتعظین، ج ۱، ص ۱۳۶.

شود، ۲۴ برابر، برتر از نمازی است که به تنهایی خوانده شود؛ پس، یک نماز با جماعت، ۲۵ نماز است.»

حضرت لقمان عليه السلام به فرزندش فرمود: «صَلِّ فِي الْجَمَاعَةِ؛ وَ لَوْ عَلَى رَأْسِ زُجٍّ؛ نماز را با جماعت بخوان؛ اگرچه بالای نیزه (باشی)!»

پرسش‌های شخصی

۱۰۳. سر قبر مرحوم پدرتان، چه اعمالی را انجام می‌دهید؟ معمولاً برای ایشان، پدربزرگم و مادربزرگم که در یک قبر سه طبقه دفن شده‌اند، برای هر کدامشان، سوره مبارکه حمد را ۱ بار و سوره مبارکه توحید را ۴ بار قرائت می‌کنم و ۳ بار صلوات می‌فرستم؛ سپس برای مرحوم پدرم - رضوان الله تعالی علیه. - ۱۱ بار، سوره مبارکه قدر را می‌خوانم؛ آن‌گاه برای آنان، دیگران، خودم و ظهور دعا می‌کنم.

۱۰۴. گاهی می‌بینم که شما وقتی از خانه مادرتان بیرون می‌آید، با انگشتان چیزی بر روی دیوار آن می‌نویسید. چه می‌نویسید؟ «یا حفیظ» می‌نویسم تا اهل خانه و وسایلش، در امان خداوند والا - جل جلاله. - باشند.
این کار را از عمل مرحوم پدرم - رضوان الله تعالی علیه. - آموخته‌ام.

پرسش‌های دیگر

۱۰۵. اگر فرزندان چشم‌زخم خورده باشد، برای رهایی‌اش از آن، چه کار کنیم؟

۱. صدقه بدهید؛

۲. این‌ها را بگویید:

الف. «اللَّهُمَّ، يَا ذَا السُّلْطَانِ الْعَظِيمِ وَ الْمَنَّانِ الْقَدِيمِ وَ الْوَجْهِ الْكَرِيمِ، ذَا الْكَلِمَاتِ التَّامَّاتِ وَ الدَّعَوَاتِ الْمُسْتَجَابَاتِ، عَافِ (نام شخصی که چشم‌زخم شده را بگویید؛ مثلاً: حسین بن مصطفی) مِنْ أَنْفُسِ الْجِنَّ وَ أَعْيُنِ الْإِنْسِ.»

ب. «اللَّهُمَّ، رَبَّ مَطَرٍ حَابِسٍ وَ حَجَرٍ يَابِسٍ وَ لَيْلٍ دَامِسٍ وَ رَطْبٍ وَ يَابِسٍ، رُدَّ عَيْنَ الْعَائِنِ عَلَيْهِ فِي كَيْدِهِ وَ نَحْرِهِ وَ مَالِهِ، فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ، ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ، يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا، وَ هُوَ حَسِيرٌ.»

۳. به بازوی او حرز حضرت امام جواد - سلام الله تعالى عليه. - ببندید؛

۴. به نیابت از او،

الف. آیه الکرسی و سوره‌های مبارکه ناس و فلق را زیاد قرائت کنید؛

ب. ۳ بار «ما شاء الله، لا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.» بگویید.

#چشم‌زخم، #فرزندداری

۱۰۶. گاهی دلم از آنچه قرار است اتفاق بیفتد، خبر می‌دهد؛ مثلاً:

- بعضی از اوقات که می‌خواهم به جایی بروم، به دلم می‌افتد که فلان وسیله به کارم خواهد آمد؛

اما آن را برمی‌دارم و وقتی که به آن جا می‌رسم، به آن نیاز پیدا می‌کنم.

- دیروز داشتم چای می‌خوردم. وقتی که خواستم سفره را جمع کنم، چای را پایین گذاشتم و به

دلم افتاد که آن خواهد ریخت و با این که خیلی احتیاط کردم، ریخت.

- چند سال پیش می‌خواستم برای خواندن نماز صبح بیدار شوم. احساس کردم که چیزی به رنگ

سفید توسی، از جسمم جدا شد. از خودم پرسیدم که ساعت، چند است و به خودم پاسخ دادم:

۵:۱۷؛ سپس آن چیز برگشت و بیدار شدم و دیدم که ساعت، همان است.

- یک بار دیگر در خواب از خودم پرسیدم که چند دقیقه به اذان صبح مانده؟ و به خودم پاسخ

دادم: ۳۳ دقیقه. همان لحظه بیدار شدم و به گوشی‌ام که نگاه کردم، دیدم درست گفته‌ام.

گاهی هم بعضی از مسائل پنهان دیگران را تشخیص می‌دهم؛ مانند دروغ‌گفتن، ریا، تکبر، اخلاص

و نیرنگ‌زدن.

لطفاً مرا راهنمایی کنید.

[پاسخ:] مواظب دلتان باشید؛ از این راه که بکوشید که گناه نکنید و همه واجبات را انجام دهید؛

آن هم به طور صحیح، تا ان شاء الله الهامات الاهی به شما روزی شود.

روح انسان در خواب از او جدا و متوجه چیزهایی می‌شود. ممکن است که شما در این دو خواب،

از روی ساعت یا...، متوجه زمان شده باشید.

تشخیص حالات دیگران، کار هر کسی نیست؛ پس مواظب باشید که بر طبق این گونه افکار، حتی در دلتان درباره کسی قضاوت نکنید؛ البته ممکن است که در برخی از موارد، درست هم باشند.

#الهام، #انجام دادن_واجبات، #ترک_گناه، #توهم، #خواب، #علم_غیب

۱۰۷. ما اعتقاد داریم که اگر چیزی مورد نهی شرعی قرار بگیرد، به سبب مفسده داشتن آن

است. آیا این آیه با این اعتقاد، ناسازگار نیست: «فَبِظُلْمٍ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَاتٍ أُحِلَّتْ لَهُمْ وَ بَصَدَّهُمْ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ كَثِيرًا؛ پس به سبب ستم کردن یهودیان و به سبب آن که بسیاری را از راه خدا بازداشتند، چیزهای پاکی را که برای آنان حلال شده بود، بر آنان حرام کردیم.» (نسا: ۴، ۱۶۰)؟

گاهی گناه کسانی باعث حرام شدن حلال‌هایی (همچون: شتر) شده است؛ اما در این که این‌ها حرام شده است، نه چیزهای دیگر، باید نکته‌ای وجود داشته باشد تا ترجیح بلامرّجح پیش نیامده باشد و آن نکته در این مورد، بنا بر فرموده حضرت امام جعفر صادق - سلام الله تعالی علیه - این است: «زمامداران بنی اسرائیل افراد فقیر و کم‌درآمد را از خوردن گوشت پرندگان و چربی حیوانات منع می‌کردند؛ خداوند به خاطر این ظلم و ستم، این‌ها را بر آنان تحریم کرد.» (تفسیر برهان، ج ۱، ص ۲۰۹؛ برگرفته از: تفسیر نمونه، ج ۴، ص ۲۰۹)؛ نه مفسده داشتن خود آن چیزها.
#گناه، #مفسده

۱۰۸. گفته می‌شود که غیر از خداوند والا و معصومین علیهم‌السلام اشخاص دیگری هم هستند که

ولایت تکوینی دارند یا دست‌کم می‌توانند داشته باشند. آیا دلیلی برای اثبات این مطلب وجود دارد؟

مقصود از ولایت تکوینی، گرامت و قدرت ماورایی تصرف در آفرینش و آفریدگان است.

یقیناً افراد دیگری هم چنین قدرتی داشته‌اند و دارند.

دلیل اثباتش گرامات یقینی و فراوان مجموعه‌ای از امامزادگان علیهم‌السلام، علما و صالحان است.

#گرامت، #ولایت_تکوینی

۱۰۹. برای برش زدن و دوختن چادر عروس، دوشنبه، خوب است یا سه‌شنبه؟ هنگام بریدن

چادر چه آیه‌ای خوانده شود؟

به‌ترین روزها برای برش هر لباسی، پنج‌شنبه است که روز مبارکی است و نیز جمعه که سید روزها است. دوشنبه هم خوب است و اگر لباسی در این روز، برش بخورد، بابرکت می‌شود. خوب است که برش‌کننده، در هنگام برش لباس، ۳۶ بار سوره مبارکه قدر را بخواند و هنگامی که به آیه «تَنْزِيلُ الْمَلَائِكَةِ» می‌رسد، دستش را در آب فروبرد و کمی آب بر آن بپاشد و پس از دوختن، کسی که قرار است آن را بپوشد (مثلاً: عروس)، آن را بپوشد و دو رکعت نماز بخواند و در هر رکعت، سوره مبارکه حمد، آیه الکرسی و سوره‌های توحید و قدر را قرائت کند و پس از نماز بگوید: «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي رَزَقَنِي مَا أَتَجَمَّلُ بِهِ فِي النَّاسِ، وَأُوَارِي بِهِ عَوْرَتِي، وَأُصَلِّي فِيهِ لِرَبِّي.» (یعنی: حمد برای الله است؛ کسی که به من چیزی را روزی کرد که با آن در میان مردم، آراسته شوم و با آن، شرمگاهم را بپوشانم و در آن برای پروردگارم نماز بخوانم.) و زیاد بگوید: «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ.» (یعنی: هیچ نیرو و هیچ توانی نیست؛ مگر به کمک خدا.) اگر چنین کند، در آن لباس، گناه نخواهد کرد و به عدد نخ‌های آن لباس، فرشتگانی برای او تقدیس، استغفار و طلب رحمت خواهند کرد و تا هنگامی که آن لباس، کهنه شود، روزی‌اش فراوان خواهد بود.

#ترک_گناه، #خیاطی، #روزی، #لباس

۱۱۰. چند سال است که من و شوهرم می‌خواهیم بچه‌دار شویم؛ اما من تنبلی تخمدان دارم و اسپرم شوهرم ضعیف است و از طب‌های شیمیایی و سنتی نتیجه نگرفته‌ایم. پارسال، خدا بچه‌ای داد که متأسفانه در شش‌هفتگی سقط شد و ما ناامید شدیم. زندگی ما درگیر حرف‌های مردم و سرد شده است. لطفاً راهنمایی کنید. اگر کسی به سخنان یاوه دیگران فکر کند، احساس خوشبختی نمی‌کند؛ بلکه احساس بدبختی هم می‌کند؛ پس تمرین کنید که به آن‌ها فکر نکنید.

برای بچه‌دار شدن به نوشتار بنده با عنوان «راهکارهای بچه‌دار شدن» که در وبگاه Benisiha.ir موجود است، مراجعه کنید.

#فرزندآوری

۱۱۱. دوری از دوستان و عزیزان، ما را آزار می‌دهد؛ مخصوصاً در روزهای بی‌کاری. چه کنیم؟ آری؛ فراق، سخت و حتی به فرموده حضرت سلمان که امروز آن را در کانال گذاشتم، گاهی گریه‌آور است.

در هنگامه‌های احساس دلتنگی و فراق، پیش «دوستانان در همان شهر» بروید و اگر ممکن نبود، کارهای فکری خدایسند (همچون: مطالعه کتاب‌ها و کانال‌های خوب) انجام دهید تا این احساس‌ها شماها را کم‌تر بیازارد.

#جدایی، #دلتنگی، #فراق

۱۱۲. برای برطرف‌شدن وسواس چه کنم؟

۱. بی‌اعتنایی به آن؛ البته قرار نیست که یکباره خوب شوید؛ اما مهم است که تلاش کنید؛ تلاشی از کم به سوی زیاد.

۲. زیادگفتن ذکرهای شریف «لا إلهَ إِلاَّ اللهُ» و «لا حَوْلَ و لا قُوَّةَ إِلاَّ بِاللَّهِ»؛ هر روز ۱۰۰ بار یا بیشتر.

#تهلیل، #حوقله، #ذکر، #وسواس

۱۱۳. طرز فکر شخصی این است: «شاه پهلوی باید مورداحترام قرار گیرد؛ چون ایرانی و آریایی بود. بعضی از کارهایش نادرست بود؛ ولی نسبت به ایران خدماتی انجام داد؛ پس چرا او را دشمن خود بدانیم؟» به او چه جواب دهیم؟

۱. بر طبق کدام دلیل عقلی یا دینی، صرف ایرانی یا آریایی بودن، دلیل بر محترم‌بودن است؟
۲. اگر یک ایرانی یا آریایی نسبت به شما جنایت‌ها انجام دهد یا عزیزترین گسان شما را بکشد، باز باید مورداحترام قرار گیرد؟!؛

۳. هر پادشاهی ممکن است که خدماتی انجام دهد؛ اگرچه بدترین پادشاه جهان باشد. آیا صرف این برای دشمن‌نبودن او کافی است؟

#آریایی، #ایرانی، #خدمت، #شاه_پهلوی

۱۱۴. برای جهاد تبیین، چه فعالیت‌هایی می‌توانم انجام دهم؟

جهاد تبیین یعنی: بیان معارف دین مقدس اسلام و برکات انقلاب و حکومت اسلامی ایران.

برای این کار می‌توانید با رعایت شرایط

۱. در مجالس دینی، مدارس، دانشگاه‌ها و... سخنرانی کنید؛

۲. در خانه، مدارس و...، مجلس سخنرانی و روضه برپا کنید؛

۳. برای اعضای خانواده‌هایتان و هر شخص دیگری، تبلیغ چهره‌به‌چهره کنید؛

۴. در فضای مجازی، کانال درست کنید؛

۵. نرم افزار و برنامه بسازید؛

۶. تبلیغات کاغذی و... درست کنید؛

و... .

#جهاد_تبیین

۱۱۵. انسان، پیش از دنیا چه عواملی را گذرانده است؟ بر طبق بعضی از روایات شریفه و

معارف، انسان‌ها پیش از دنیا در این عوالم بوده‌اند:

۱. عالم ارواح؛

۲. عالم طینت؛

۳. عالم اشباح؛

۴. عالم اَظْلَه (سایه‌ها)؛

۵. عالم دَر؛

۶. عالم اصلاب پدران؛

۷. عالم رَحِم مادر.

۱۱۶. برای رهایی از جادو و چشم‌زخم، چه باید کرد؟ راهکارهایی که حضرت آیت‌الله بهجت

- رضوان الله تعالی علیه. - برای ازبین بردن جادو، طلسم و چشم‌زخم فرموده‌اند، عبارتند از:

۱. صدقه‌دادن؛

۲. تکرار سوره‌های مبارکه فلق و ناس و خواندن آن‌ها در صبح و شب؛

۳. تکرار زیاد ذکر شریف «لا حَوْلَ و لا قُوَّةَ اِلاَّ بِاللّهِ»؛

۴. بستن حرز حضرت امام جواد - سلام الله تعالی علیه. - به بازو؛

۵. همراه داشتن قرآن کریم؛

۶. قِرائت زیاد آیه الكرسي؛

۷. اذان گفتن با صدای بلند در خانه؛

۸. قرائت روزانه ۵۰ آیه از قرآن کریم.

۱۱۷. این شعر از کیست؟:

خواهی که شود دل تو چون آئینه / ده چیز برون کن ز درون سینه:
بخل و حسد و حرص و نفاق و غیبت / بغض و غضب و کبر و ریا و کینه

این شعر از خاقانی شروانی است؛ ولی به این صورت:

خواهی که شود دل تو چون آئینه / ده چیز برون کن از میان سینه:
حرص و دَغَل و بخل و حرام و غیبت / بغض و حسد و کبر و ریا و کینه

۱۱۸. آیا دعاهایی که برای حفظ سلامت، برآورده شدن حاجت و... نقل شده است، واقعی و

قابل اعتماد هستند؟ دعاهایی که از پیامبران و اهل بیت - سلام الله تعالی علیهم - به صورت معتبر

نقل شده‌اند، قابل اعتماد هستند؛ البته استجاب دعا شرایطی هم دارد؛ مانند گناه نکردن.

۱۱۹. آیا جن‌ها فقط در زمین زندگی می‌کنند؟ بر طبق احادیث شریفه، برخی از آن‌ها در زمین

و بعضی در هوا (میان زمین و آسمان) هستند.

۱۲۰. خدا چند نفر را به پیامبری برانگیخته است؟ پیامبران علیهم‌السلام بر طبق ۴ حدیث شریف،

۱۲۴/۰۰۰ تن و بر طبق روایت شریفه دیگر، ۳۲۴/۰۰۰ تن بوده‌اند.

۱۲۱. خدا چند کتاب آسمانی نازل کرده است؟ ۱۰۴ تا.

۱۲۲. پیش از آفرینش زمان، چه موجوداتی آفریده شده‌اند که وابسته به زمان نبوده‌اند؟ انوار

مقدس اهل بیت. سلام الله تعالی علیهم.

۱۲۳. فلسفه شهادت چیست؟ اطاعت از خداوند والا - جل جلاله. - در راه حفظ دین و اهل

ایمان.

۱۲۴. چرا اهل سنت، امام علی علیه‌السلام را امام چهارم خود می‌دانند؟ گروهی از روی ندانستن

حقیقت و برخی به سبب هوای نفس، دنیاخواهی و صفات ناپسند اخلاقی که به اعتقادات آن‌ان

سرایت کرده است.

۱۲۵. چرا کافران، به‌تر و قوی‌تر از شیعیان کار می‌کنند؟

۱. همیشه و همه‌جا این‌گونه نیست؛

۲. معمولاً این مسأله، به دینداری و بی‌دینی مربوط نمی‌شود؛ بلکه به برنامه‌ریزی‌های کلان

حکومتی و شخصی و... بستگی دارد.

۱۲۶. آیا «رقیب» و «عتید»، دو فرشته نویسنده اعمال هر انسان، بر روی دوش راست و دوش چپ او قرار دارند؟ بیشتر مفسران اعتقاد دارند که «رقیب» و «عتید» همان دو فرشته‌ای هستند که در سوره مبارکه «ق»، آیه شریفه ۱۷، از آنان به عنوان «مُتَلَقِّیان» (دریافت‌کنندگان) از آنان یاد شده است و فرشته سمت راست، «رقیب» و فرشته سمت چپ، «عتید» نام دارد. در روایات شریفه آمده است که یکی از آن دو، در سمت راست و دیگری در سمت چپ انسان قرار دارد.

البتّه علامه طباطبایی - رضوان الله تعالی علیه - نوشته است: «مقصود از راست و چپ، دو جانب خیر و شر است که نیکی و بدی به آنها نسبت داده می‌شود.» و در جای دیگر نوشته است: «مقصود، نشستن در طرف راست و چپ دل و جان آدمی که همان سعادت و شقاوت او است، می‌باشد.»

در دو حدیث شریف هم آمده است که آن دو بر روی دندان‌های پیشین انسان می‌نشینند که یکی در راست است و دیگری در چپ.

۱۲۷. وقتی دل آدم می‌گیرد، چه کند تا دلش باز شود؟

۱. دل کسی را به دست آورد و شاد کند؛
۲. قرآن قرائت کند؛
۳. حدیث بخواند؛
۴. به تفریح حلال پردازد؛ مانند گشت‌وگذار در طبیعت و بوستان؛
۵. به دیدار مؤمنان برود.

التماس دعا